

BANKA
SLOVENIJE
EVROSISTEM

FINANČNA STATISTIKA

EKONOMSKI ODNOSI SLOVENIJE S TUJINO

September 2009

POVZETEK

Saldo tekočega računa plačilne bilance Slovenije je bil v prvih devetih mesecih leta 2009 pozitiven in je znašal 59,0 mio EUR. V enakem obdobju leta 2008 je saldo tekočega računa izkazoval primanjkljaj v višini 1.553,1 mio EUR.

Med glavnimi podbilancami je bila v prvih devetih mesecih 2009 pozitivna le podbilanca storitev v višini 996,1 mio EUR. Podbilance blaga, dohodkov in transferov pa so izkazovale primanjkljaj: blagovna v višini 266,4 mio EUR, dohodkovna v višini 513,9 mio EUR in transferna v višini 156,8 mio EUR.

V prvih devetih mesecih leta 2009 je bil primanjkljaj **trgovinske bilance** za 1.641,2 mio EUR nižji v primerjavi z enakim obdobjem leta 2008. Septembra 2009 je trgovinska bilanca izkazovala presežek v višini 21,5 mio EUR, medtem ko je bil septembra 2008 zabeležen primanjkljaj v višini 189,9 mio EUR. Pokritost uvoza z izvozom je v prvih devetih mesecih 2009 znašala 97,8%, v enakem obdobju leta 2008 je bila pokritost nižja (89,0%). V septembru 2009 je pokritost znašala 101,5%, septembra 2008 pa 90,9%. V septembru 2009 glede na september 2008 se je izvoz blaga zmanjšal za 20,6%, uvoz blaga pa za 28,8%.

Septembra 2009 je presežek plačilne **podbilance storitev** znašal 133,7 mio EUR, septembra 2008 pa 196,1 mio EUR. V prvih devetih mesecih leta 2009 je presežek menjave storitev dosegel 996,1 mio EUR, kar je za 299,0 mio EUR manj kot v enakem obdobju leta 2008. Zmanjšanje presežka je posledica večjega zmanjšanja izvoza storitev od uvoza. Tako na izvozni kot na uvozni strani so se najbolj zmanjšale transportne storitve.

V septembru 2009 je v **dohodkovnem delu** plačilne bilance zabeležen nižji primanjkljaj (54,4 mio EUR) kot v septembru 2008 (130,2 mio EUR).

V septembru 2009 je primanjkljaj **tekočih transferov** znašal 22,4 mio EUR, medtem ko je bil v septembru 2008 zabeležen nižji primanjkljaj (v višini 14,2 mio EUR).

Na **kapitalskem in finančnem računu** beležimo v prvih devetih mesecih leta 2009 176,0 mio EUR neto odtoka, v enakem obdobju leta 2008 pa 1.807,3 mio EUR neto pritoka. Septembra 2009 je na kapitalskem in finančnem računu zabeležen neto pritok v višini 46,8 mio EUR.

V obdobju januar-september 2009 največje **neto odtoke** predstavljajo postavke posojila bank v višini 2.014,3 mio EUR in gotovina in vloge bank in ostalih sektorjev (vključno s sektorjem države) v višini 2.115,3 mio EUR ter neposredne naložbe s 524,7 mio EUR. Glavni vir **neto pritoka v istem obdobju** (brez rezerv) predstavlja postavka portfolio naložbe v višini 4.347,7 mio EUR. V enakem obdobju leta 2008 se je največji neto pritok v višini 2.124,6 mio EUR nanašal na posojila (od tega 77,4 % pri bančnem sektorju) ter na gotovino in vloge Banke Slovenije v višini 1.179,6 mio EUR. Največje neto odtoke so izkazovale gotovina in vloge ostalih sektorjev (923,0 mio EUR) in portfolio naložbe (681,9 mio EUR).

Septembra 2009 beležimo **neto pritok kapitala** (brez mednarodnih denarnih rezerv in statistične napake) v višini 34,4 mio EUR. Daleč največji **neto pritok** je zabeležen pri portfolio naložbah (1.679,0 mio EUR), največji **neto odtok** pa pri gotovini in vlogah (1.462,3 mio EUR).

Mednarodne denarne rezerve Slovenije so se zmanjšale na podlagi transakcij septembra 2009 za 11,7 mio EUR, v enakem mesecu leta 2008 pa povečale za 29,9 mio EUR. V obdobju januar – september 2009 so se mednarodne denarne rezerve iz naslova transakcij zmanjšale za 147,1 mio EUR.

Podatki **stanja mednarodnih naložb** v obdobju od leta 2001 naprej z izjemo leta 2002 kažejo neto negativno pozicijo do nerezidentov, ki se je povečala od 448,8 mio EUR konec leta 2001 na **11.744,8 mio EUR konec septembra 2009**. Največja rast negativne pozicije je opazna v letu 2008, ko se je povečala za 4.704,3 mio EUR.

Konec leta 2008 so domači imetniki tujih lastniških vrednostne papirjev zaradi tržnih vrednotenj v povprečju izgubili 49% vrednostni svojega portfelja glede na konec leta 2007. Konec septembra 2009 pa so glede na konec leta 2008 svoje premoženje iz istega razloga povečali za 24%. Enaka smer gibanja vrednostnih sprememb je izkazana tudi pri naložbah v tuje dolžniške vrednostne papirje, le da gre za veliko manjša nihanja tržnih vrednotenj.

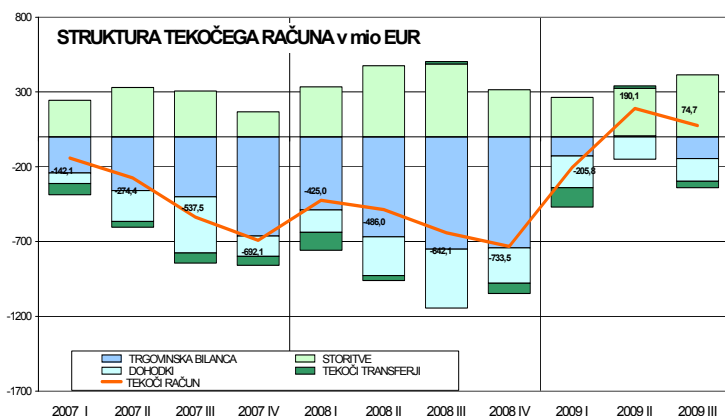
PLAČILNA BILANCA (dvostranski prikaz)

predhodni podatki, z dne 10.11.2009

tokovi v mio EUR

	januar - september		september	
	2008	2009	2008	2009
I. Tekoči račun	-1.553,1	59,0	-138,2	78,4
1. Blago	-1.907,5	-266,4	-189,9	21,5
1.1. Izvoz blaga	15.471,3	11.998,1	1.890,6	1.501,9
Izvoz f.o.b.	15.289,3	11.883,1	1.870,2	1.489,9
Prilagoditev zaobjema	182,0	115,0	20,4	12,0
1.2. Uvoz blaga	-17.378,8	-12.264,5	-2.080,5	-1.480,4
Uvoz c.i.f.	-17.644,0	-12.435,6	-2.115,9	-1.501,8
Prilagoditev c.i.f./f.o.b	523,9	369,2	62,8	44,6
Prilagoditev zaobjema	-258,7	-198,1	-27,4	-23,2
2. Storitve	1.295,1	996,1	196,1	133,7
2.1. Izvoz storitev	3.831,4	3.251,2	477,5	384,1
Transport	1.086,5	782,0	127,5	98,2
Potovanja	1.537,2	1.433,9	180,4	174,2
Komunikacijske storitve	156,0	148,1	27,3	17,7
Konstruktivske storitve	216,1	145,6	29,2	15,4
Zavarovalniške storitve	63,4	47,7	8,1	5,1
Finančne storitve	19,6	17,9	2,0	2,4
Računalniške in informacijske storitve	95,5	83,6	9,5	8,7
Licence, patenti in avtorske pravice	21,1	16,5	2,3	1,0
Ostale poslovne storitve	617,5	559,0	88,5	58,3
Posredovanje	159,4	127,1	15,9	11,3
Osebne, kulturne in rekreacijske storitve	14,8	15,6	2,3	2,9
Državne storitve	3,7	1,4	0,5	0,1
2.2. Uvoz storitev	-2.536,3	-2.255,0	-281,4	-250,4
Transport	-648,2	-461,0	-69,3	-52,6
Potovanja	-678,3	-710,3	-71,2	-69,8
Komunikacijske storitve	-163,7	-159,4	-21,4	-22,2
Konstruktivske storitve	-113,0	-52,4	-11,3	-9,9
Zavarovalniške storitve	-68,7	-55,8	-7,2	-5,8
Finančne storitve	-21,5	-33,0	-1,7	-3,8
Računalniške in informacijske storitve	-83,7	-102,0	-8,8	-13,2
Licence, patenti in avtorske pravice	-121,6	-144,7	-16,0	-18,2
Ostale poslovne storitve	-576,3	-505,2	-67,9	-52,6
Posredovanje	-29,8	-26,5	-4,2	-3,2
Osebne, kulturne in rekreacijske storitve	-12,6	-17,2	-1,3	-2,1
Državne storitve	-48,6	-13,9	-5,3	-0,3
3. Dohodki	-802,9	-513,9	-130,2	-54,4
3.1. Prejemki	927,5	744,8	109,2	81,0
Od dela	164,2	136,7	20,0	17,8
Od kapitala	763,3	608,1	89,2	63,3
3.2. Izdatki	-1.730,4	-1.258,8	-239,4	-135,4
Od dela	-182,6	-97,1	-22,1	-10,4
Od kapitala	-1.547,8	-1.161,7	-217,3	-125,0
4. Tekoči transferi	-137,7	-156,8	-14,2	-22,4
4.1. V Slovenijo	562,3	518,3	58,4	37,5
Državni sektor	292,7	268,9	24,1	13,9
Ostali sektorji	269,6	249,4	34,3	23,6
4.2. V tujino	-700,0	-675,2	-72,7	-59,9
Državni sektor	-396,4	-413,6	-37,3	-35,3
Ostali sektorji	-303,6	-261,6	-35,4	-24,6

	januar - september		september	
	2008	2009	2008	2009
II. Kapitalski in finančni račun	1.807,3	-176,0	33,7	46,8
A. Kapitalski račun	-13,1	31,1	-0,9	0,7
1. Kapitalski transferi	-11,3	36,1	-0,9	0,7
2. Patenti in licence	-1,8	-5,1	0,1	0,0
B. Finančni račun	1.820,4	-207,1	34,6	46,1
1. Neposredne naložbe	100,3	-524,7	-48,3	-92,0
Domače v tujini	-810,7	-522,5	-86,1	-66,2
Tuje v Sloveniji	911,0	-2,2	37,8	-25,8
2. Naložbe v vrednostne papirje	-681,9	4.347,7	237,9	1.679,0
Domače v tujini	-1.366,3	-87,6	246,4	-119,1
od tega: Banka Slovenije	-1.102,6	-304,0	-21,9	-72,7
Tuje v Sloveniji	684,4	4.435,3	-8,5	1.798,0
3. Finančni derivativi	39,9	6,2	1,8	9,6
4. Ostale naložbe	2.362,3	-4.183,4	-127,0	-1.562,1
4.1. Terjatve	-777,6	-626,1	355,1	-1.133,2
Komerencialni krediti	-696,6	1,1	-171,8	-120,8
Dolgoročni	-0,2	-1,9	-1,8	0,4
Kratkoročni	-696,3	2,9	-170,0	-121,3
Posojila	-233,1	167,9	280,1	-37,8
Banke	-191,2	192,8	299,2	-40,3
Ostali sektorji	-41,9	-24,9	-19,1	2,5
Gotovina in vloge	139,9	-815,7	268,7	-980,6
Banke	-59,0	-560,6	105,8	-546,4
Ostali sektorji	-923,0	-1.046,0	-70,1	-497,7
Prebivalstvo	-617,6	-794,7	-44,8	-112,8
Računi v tujini	-305,4	-251,3	-25,3	-384,9
Banka Slovenije	1.121,9	790,9	232,9	63,5
Ostale terjatve	12,2	20,5	-21,8	6,1
Banka Slovenije	0,0	2,3	0,0	0,0
Banke	8,1	9,0	-9,8	5,5
Ostali sektorji	24,6	10,4	-1,9	0,6
4.2. Obveznosti	3.139,9	-3.557,3	-482,2	-429,0
Komerencialni krediti	469,3	-452,3	58,7	100,7
Posojila	2.357,7	-1.937,9	-97,9	-46,4
Banka Slovenije	-	-	-	-
Državni sektor	-33,8	-28,3	-11,4	-8,4
Banke	1.835,8	-2.207,1	-206,9	-77,8
Ostali sektorji	555,8	297,4	120,4	39,8
Vloge	326,7	-1.140,0	-438,2	-481,7
Banka Slovenije	57,7	-631,3	-196,0	-342,0
Banke	269,0	-508,7	-242,1	-139,7
Ostale obveznosti	-13,9	-27,1	-4,7	-1,6
Banke	-10,2	-26,8	-2,0	-2,5
5. Mednarodne denarne rezerve	-0,2	147,1	-29,9	11,7
Zlato, SDR in rezervna imetja pri MDS	-0,8	-13,1	0,0	0,0
Devize	0,6	160,2	-29,9	11,7
Gotovina in vloge	-31,3	9,0	-23,0	0,4
Vrednostni papirji	31,9	167,0	-6,9	13,7
Finančni derivativi	0,0	-15,8	0,0	-2,4
III. Neto napake in izpustitve	-254,3	117,0	104,5	-125,2

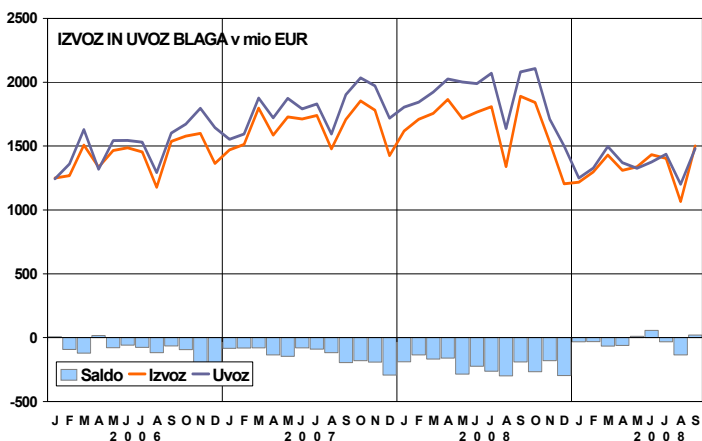

TEKOČI RAČUN

Saldo tekočega računa je bil v obdobju od januarja do septembra leta 2009 pozitiven in je znašal 59,0 mio EUR. V enakem obdobju leta 2008 je tekoči račun Slovenije izkazoval primanjkljaj (v višini 1.553,1 mio EUR).

Primanjkljaj **trgovinske bilance** je bil od januarja do septembra 2009 za 1.641,2 mio EUR nižji kot v enakem obdobju leta 2008. Presežek **storitev** se je v tem obdobju zmanjšal za 299,0 mio EUR, primanjkljaj **dohodkovnega dela** je bil v proučevanem obdobju nižji za 289,0 mio EUR, primanjkljaj **transferjev** pa višji za 19,2 mio EUR.

Septembra 2009 je bil tekoči račun v presežku v višini 78,4 mio EUR, medtem ko je bil septembra 2008 zabeležen primanjkljaj. V omenjenem mesecu letos sta beležili primanjkljaj **dohodkovna** (54,4 mio EUR) in **transferna** (22,4 mio EUR) bilanca, presežek pa **blagovna** (21,5 mio EUR) in **storitvena** (133,7 mio EUR) bilanca. Primanjkljaj trgovinske bilance se je iz septembra 2008 na september 2009 zmanjšal za 211,4 mio EUR ter se prevesil v presežek, presežek storitvene bilance se je zmanjšal za 62,4 mio EUR, primanjkljaj dohodkovnega dela se je zmanjšal za 75,8 mio EUR in primanjkljaj transferne bilance se je povečal za 8,2 mio EUR.

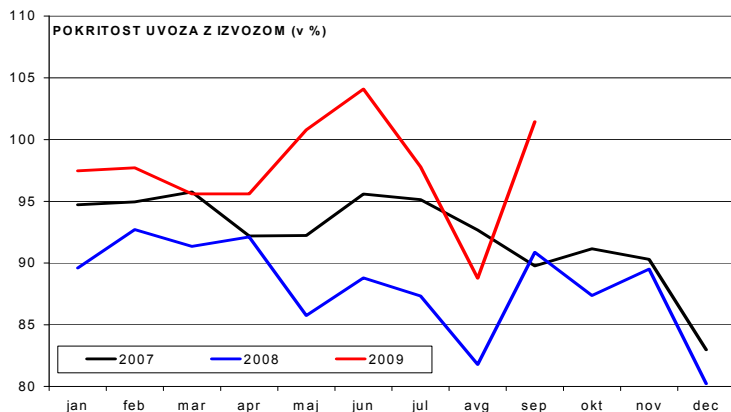
BLAGO

Od januarja do septembra 2009 je Slovenija v **trgovinski bilanci** beležila primanjkljaj v višini 266,4 mio EUR, v enakem obdobju leta 2008 pa je bil primanjkljaj za 1.641,2 mio EUR višji in je znašal 1.907,5 mio EUR.

V septembru 2009 je bil v trgovinski bilanci zabeležen presežek v višini 21,5 mio EUR, v septembru 2008 pa primanjkljaj v višini 189,9 mio EUR.

Izvoz blaga je bil v prvih devetih mesecih 2009 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2008 nižji za 3.473,2 mio EUR, uvoz blaga pa za 5.114,3 mio EUR. To pomeni, da je bil izvoz blaga v tem obdobju nižji za 22,4%, uvoz pa za 29,4%. V septembru 2009 glede na september 2008 se je izvoz blaga zmanjšal za 20,6%, uvoz blaga pa za 28,8%.

Pokritost uvoza z izvozom je v prvih devetih mesecih 2009 znašala 97,8%, v enakem obdobju leta 2008 je bila pokritost nižja (89,0%). V septembru 2009 je pokritost znašala 101,5%, septembra 2008 pa 90,9%.

IZVOZ BLAGA PO DRŽAVAH IN SKUPINAH DRŽAV v mio EUR	januar - avgust		avgust		indeks	
	2008	2009	2008	2009	kumulat.	mesec
Evropska unija (27)	9.353,7	7.254,4	864,6	702,4	77,6	81,2
Avstrija	1.055,3	816,2	109,5	90,8	77,3	83,0
Češka	328,5	257,8	30,0	22,2	78,5	74,1
Francija	882,6	830,2	62,0	61,0	94,1	98,4
Italija	1.630,4	1.203,6	126,0	96,0	73,8	76,2
Madžarska	433,2	307,0	46,1	33,6	70,9	72,8
Nemčija	2.565,6	2.106,1	262,8	216,1	82,1	82,2
Poljska	478,4	307,4	44,3	29,7	64,3	67,1
Slovaška	238,9	193,6	21,5	29,4	81,1	136,7
EFTA	145,3	132,6	15,0	15,4	91,3	102,5
ZDA	188,6	135,1	19,5	16,6	71,7	85,2
Države bivše Jugoslavije	2.278,7	1.752,7	260,3	189,5	76,9	72,8
Bosna in Hercegovina	401,8	330,4	58,9	36,8	82,2	62,5
Hrvaška	1.152,3	858,4	112,4	91,1	74,5	81,1
Makedonija	118,6	101,3	13,2	11,3	85,4	85,5
Srbija	520,6	405,2	66,7	44,1	77,8	66,1
Črna Gora	85,4	57,5	9,1	6,2	67,3	67,7
Države bivše SZ	765,2	488,1	91,3	55,7	63,8	61,1
Ruska Federacija	531,6	299,7	65,3	33,7	56,4	51,6
CELOTNI IZVOZ	13.419,1	10.393,2	1.318,7	1.054,9	77,5	80,0

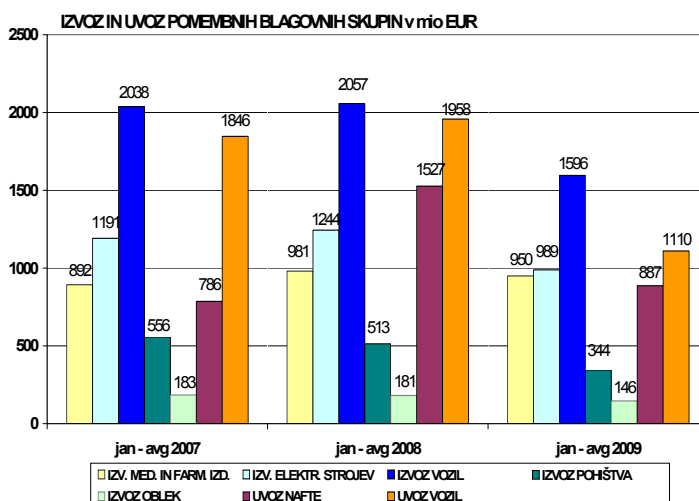
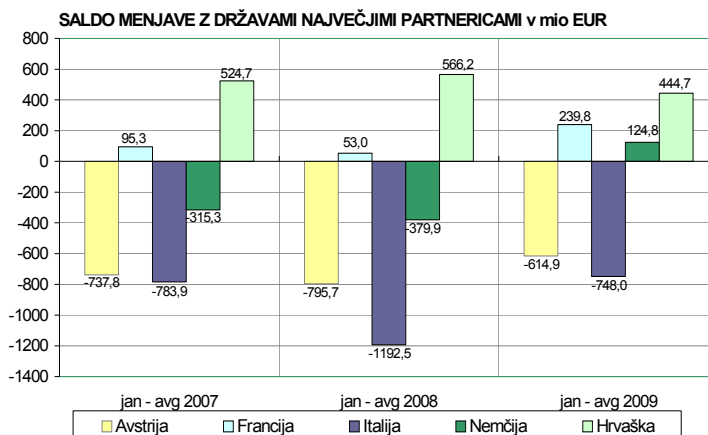
Od vključitve Slovenije v EU in uvedbe Intrastata so podrobni podatki o blagovni menjavi na voljo z enomesečnim zamikom.

V prvih osmih mesecih 2009 se je primanjkljaj z državami EU (EU27) v primerjavi z enakim obdobjem 2008 zmanjšal za 1.546,4 mio EUR in je znašal 1.241,5 mio EUR. Presežek z EFTO se je prevesil v primanjkljaj v višini 35,3 mio EUR. Presežek z državami nekdanje SZ se je zmanjšal za 118,0 mio EUR na 310,6 mio EUR, presežek z državami nekdanje Jugoslavije se je zmanjšal za 131,2 mio EUR na 1.006,1 mio EUR. Primanjkljaj z ostalim svetom se je zmanjšal za 309,5 mio EUR na 580,5 mio EUR.

Glede na prvih osem mesecev 2008 se je v prvih osmih mesecih 2009 zmanjšal primanjkljaj v menjavi z Avstrijo (za 180,8 mio EUR) in Italijo (za 444,6 mio EUR), primanjkljaj v menjavi z Nemčijo pa se je prevesil v presežek (v višini 124,8 mio EUR). V menjavi s Hrvaško se je presežek zmanjšal (za 121,6 mio EUR), v menjavi s Francijo pa se je presežek povečal (za 186,8 mio EUR).

V prvih osmih mesecih 2009 so se v primerjavi z enakim obdobjem 2008 zmanjšali: izvoz medicinskih in farmacevtskih izdelkov (za 3,2%), električnih strojev (za 20,6%), vozil (za 22,4%), povišanja (za 32,9%), oblek (za 19,2%) ter izvoz železa in jekla (za 54,5%).

V enakem obdobju so se zmanjšali tudi: uvoz nafte (za 41,9%), vozil (za 43,3%), industrijskih strojev (za 31,5%), električnih strojev (za 25,0%), oblek (za 7,9%) ter uvoz železa in jekla (za 51,1%).

UVOZ BLAGA PO DRŽAVAH IN SKUPINAH DRŽAV v mio EUR	januar - avgust		avgust		indeks	
	2008	2009	2008	2009	kumulat.	mesec
Evropska unija (27)	12.141,5	8.495,9	1.288,1	960,4	70,0	74,6
Avstrija	1.851,1	1.431,1	215,3	158,0	77,3	73,4
Češka	370,6	283,5	44,3	34,0	76,5	76,6
Francija	829,5	590,4	97,5	63,2	71,2	64,8
Italija	2.818,6	1.953,6	256,9	189,2	69,3	73,7
Madžarska	590,6	412,1	70,9	50,3	69,8	70,8
Nemčija	2.945,5	1.981,2	321,4	245,1	67,3	76,3
Poljska	283,9	222,5	33,8	28,0	78,4	82,9
Slovaška	213,0	140,9	23,3	17,2	66,1	73,7
EFTA	142,3	167,9	16,2	10,4	118,0	64,4
ZDA	256,2	252,2	14,0	7,2	98,4	51,0
Države bivše Jugoslavije	1.141,4	746,6	112,0	84,5	65,4	75,5
Bosna in Hercegovina	223,6	140,2	21,4	17,8	62,7	83,1
Hrvaška	586,1	413,7	53,7	41,1	70,6	76,5
Makedonija	31,4	15,1	3,4	2,2	48,1	64,7
Srbija	271,2	166,5	30,2	20,1	61,4	66,6
Črna Gora	29,2	11,1	3,3	3,3	38,0	101,1
Države bivše SZ	336,6	177,5	26,1	20,9	52,7	80,3
Ruska Federacija	241,9	133,4	21,5	13,6	55,1	63,3
CELOTNI UVOZ	15.528,1	10.933,8	1.658,7	1.219,1	70,4	73,5

STRUKTURA IZVOZA IN UVOZA BLAGA PO NAMENU (v mio EUR)	januar - avgust		avgust		indeks	
	2008	2009	2008	2009	kumulat.	mesec
IZVOZ BLAGA, od tega za	13.419,1	10.393,2	1.318,7	1.054,9	77,5	80,0
- REPRODUKCIJO	7.376,5	5.271,8	755,7	555,1	71,5	73,5
- INVESTICIJE	1.454,0	1.166,1	151,6	110,1	80,2	72,6
- ŠIROKO PORABO	4.588,7	3.955,4	411,4	389,7	86,2	94,7
UVOZ BLAGA, od tega za	15.528,1	10.933,8	1.658,7	1.219,1	70,4	73,5
- REPRODUKCIJO	9.405,2	6.257,4	1.029,2	708,2	66,5	68,8
- INVESTICIJE	2.220,1	1.424,0	225,6	132,1	64,1	58,6
- ŠIROKO PORABO	3.902,8	3.252,4	403,9	378,8	83,3	93,8

STORITVE, DOHODKI IN TRANSFERJI

A. STORITVE

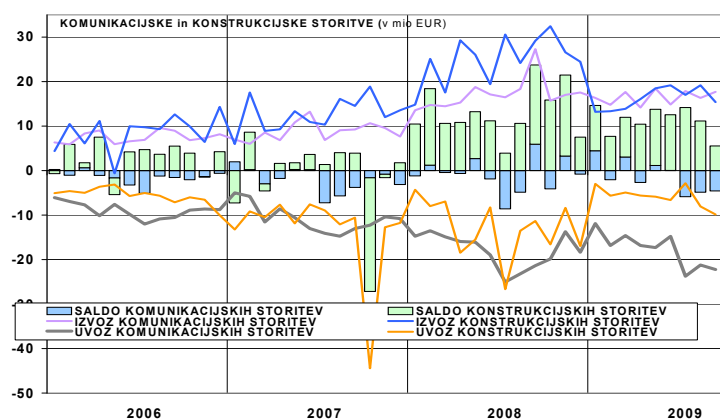
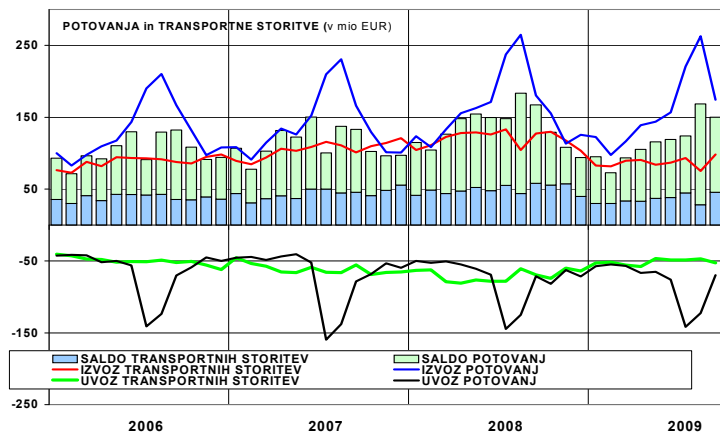
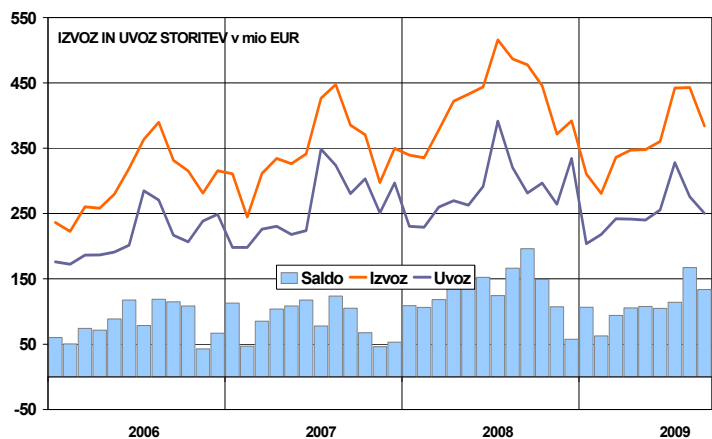
Presežek **storitvene podbilance** je septembra 2009 znašal 133,7 mio EUR, kar je manj kot v septembru 2008 (za 62,4 mio EUR). Pri tem se je izvoz storitev zmanjšal za 93,5 mio EUR, uvoz storitev pa za 31,0 mio EUR. Tako na izvozni kot na uvozni strani so se najbolj zmanjšale transportne in ostale poslovne storitve.

V prvih devetih mesecih leta 2009 je presežek menjave storitev dosegel 996,1 mio EUR, kar je za 299,0 mio EUR manj kot v enakem obdobju leta 2008.

Izvoz storitev **potovanj**, kot ene najpomembnejših storitvenih postavk, je septembra 2009 znašal 174,2 mio EUR, septembra 2008 pa 6,1 mio EUR več. Na drugi strani je uvoz potovanj septembra 2009 znašal 69,8 mio EUR, septembra 2008 pa 1,4 mio EUR več. V prvih devetih mesecih 2009 je izvoz potovanj znašal 1.433,9 mio EUR, kar je za 103,3 mio EUR manj kot v enakem obdobju leta 2008, medtem ko je uvoz potovanj v prvih devetih mesecih 2009 znašal 710,3 mio EUR, kar je za 32,0 mio EUR več kot v enakem obdobju leta 2008.

Med storitvami so na izvozni strani najpomembnejša potovanja, ki so v prvih devetih mesecih 2009 predstavljala 44,1 % celotnega izvoza storitev, sledijo transportne storitve (24,1 %) in ostale poslovne storitve (17,2 %). Na uvozni strani so v proučevanem obdobju prav tako najpomembnejša potovanja (31,5 %), sledijo ostale poslovne storitve (22,4 %) in transportne storitve (20,4 %). Poleti potovanja zaradi sezonske komponente pridobijo na pomembnosti. Med ostalimi poslovnimi storitvami so tako na izvozni kot na uvozni strani najpomembnejše storitve oglaševanja, raziskovanja trga in javnega mnenja. Podobna struktura izvoza in uvoza storitev je prisotna tudi v preteklih letih.

Zaradi spremembe v sistemu šifriranja plačilnega prometa s tujino oziroma učinka Uredbe 2650/2001 o čezmejnih plačilih je prišlo do delnega preloma časovne serije in strukture izvoza in uvoza storitev od 1.1.2007 dalje (prag poročanja za plačila nad 12.500 evrov). Zaradi uvedbe poročila BST, ki je nadomestilo vir plačilnega prometa, pa je s 1.1.2008 prišlo do metodološkega preloma serije.

STORITVE (delež posamezne postavke v celotnem izvozu ali uvozu; v %)	januar - september											
	Izvoz						Uvoz					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Transport	28,2	27,7	29,3	29,2	28,4	24,1	22,7	22,2	23,0	23,8	25,6	20,4
Potovanja	48,8	48,3	45,8	42,6	40,1	44,1	36,8	32,5	32,8	29,0	26,7	31,5
Komunikacijske storitve	2,4	2,6	2,5	2,5	4,1	4,6	4,3	4,8	4,3	4,3	6,5	7,1
Konstruktivske storitve	2,4	3,0	2,7	3,4	5,6	4,5	2,2	2,7	2,4	4,1	4,5	2,3
Zavarovanje	0,2	0,3	0,4	0,4	1,7	1,5	0,6	0,7	0,8	0,7	2,7	2,5
Finančne storitve	0,5	0,6	0,7	0,9	0,5	0,6	1,5	1,4	1,8	1,9	0,8	1,5
Računalniške in informac. storitve	2,8	2,4	2,7	2,5	2,5	2,6	4,4	4,4	4,1	4,0	3,3	4,5
Licence, patenti in avtor. pravice	0,3	0,4	0,4	0,3	0,6	0,5	4,4	4,0	4,7	3,6	4,8	6,4
Ostale poslovne storitve; od tega	13,4	13,9	14,5	17,3	16,1	17,2	20,1	24,4	22,9	25,4	22,7	22,4
Posredovanje	1,7	2,6	3,2	5,1	4,2	3,9	2,5	2,5	2,5	2,6	1,2	1,2
Pravne, računovodske, podjetniške in svetovalne storitve	1,4	1,9	1,7	2,1	1,8	1,5	4,1	5,1	4,5	3,9	2,8	3,0
Raziskave in razvoj	0,6	0,7	1,0	1,5	1,2	0,8	1,0	1,4	1,7	2,2	1,4	1,4
Oglaševanje, raziskovanje trga in javnega mnenja	4,6	4,8	4,5	4,0	3,2	3,6	5,2	6,8	6,4	7,6	7,3	6,5
Osebne, kultur. in rekreac. storitve	0,8	0,7	0,9	0,6	0,4	0,5	2,2	2,0	2,2	2,3	0,5	0,8
Vladne storitve	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,9	0,9	0,9	1,0	1,9	0,6
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

B. DOHODKI

Septembra 2009 je bil zabeležen primanjkljaj dohodkov od dela in kapitala v višini 54,4 mio EUR, kar je za 75,8 mio EUR manj kot septembra 2008. Nižji primanjkljaj letos je posledica večjega zmanjšanja izdatkov od zmanjšanja prejemkov. Najbolj so se zmanjšali prejemki in izdatki od ostalih naložb.

V prvih devetih mesecih leta 2009 je bil zabeležen primanjkljaj dohodkov od dela in kapitala v višini 513,9 mio EUR, kar je za 289,0 mio EUR manj kot v enakem obdobju leta 2008. K nižjemu primanjkljaju v letu 2009 glede na predhodno leto največ prispevajo nižji izdatki iz naslova obresti od ostalih naložb (434,3 mio EUR v letu 2009, 893,3 mio EUR v letu 2008), predvsem sektor bank (izplačane obresti od najetih posojil). Občutno zmanjšanje je opaziti tudi pri izdatkih od dela.

C. TRANSFERJI

Primanjkljaj tekočih transferov je septembra 2009 znašal 22,4 mio EUR, septembra 2008 pa je bil zabeležen nižji primanjkljaj (za 8,2 mio EUR).

V prvih devetih mesecih leta 2009 je primanjkljaj tekočih transferov znašal 156,8 mio EUR, v enakem obdobju leta 2008 pa je bil zabeležen nižji primanjkljaj (za 19,2 mio EUR).

Med vsemi transferji (tekočimi in kapitalskimi) so najpomembnejši **transferji med slovenskim in EU proračunom** (vir MF):

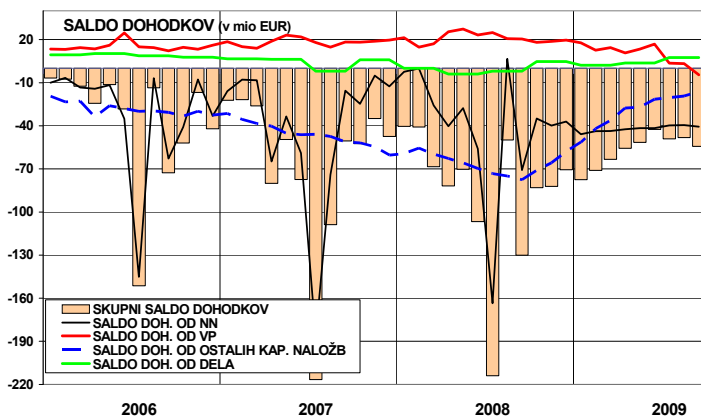
"Višina **prihodkov** iz evropskega proračuna v državni proračun RS v obdobju od januarja do septembra 2009: (a) prejeta sredstva iz naslova Predpristopnih sredstev 13.251.263 EUR, (b) prejeta sredstva iz naslova Skupne kmetijske politike 155.866.996 EUR, (c) prejeta sredstva iz Strukturnih skladov 55.750.505 EUR, (d) prejeta sredstva iz naslova Kohezijskega sklada 62.517.257 EUR, (e) prejeta sredstva iz naslova Notranje politike 3.882.996 EUR, (f) ostala prejeta sredstva iz proračuna EU 3.480.488 EUR, (g) prejeta sredstva od drugih evropskih institucij 293.395 EUR, (h) prejeta vračila sredstev iz proračuna EU 20.443.718 EUR."

"V mesecu septembru je znašala realizacija prihodkov iz evropskega proračuna v državni proračun Republike Slovenije 12.691.721 EUR. Glavnino prihodkov predstavljajo prejeta sredstva iz strukturnih skladov (7.028.312 EUR), prejetih pa je bilo tudi 2.010.466 EUR sredstev iz Kohezijskega sklada, 1.270.000 EUR sredstev za izvajanje skupne kmetijske politike, 1.686.962 EUR predpristopnih sredstev, 450.521 EUR ostalih prejetih sredstev, 231.559 EUR sredstev za izvajanje notranjih politik ter 13.901 EUR prejetih sredstev od drugih evropskih institucij."

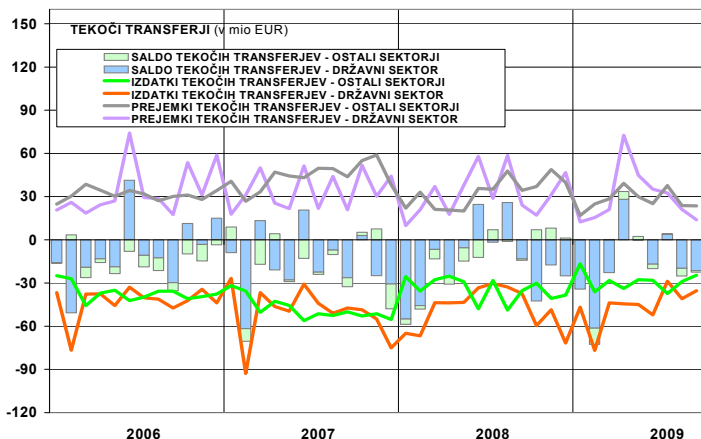
"Višina **odhodkov** iz državnega proračuna RS v proračun EU v obdobju od januarja do septembra 2009: (a) plačila tradicionalnih lastnih sredstev 54.900.917 EUR, (b) plačila sredstev iz naslova davka na dodano vrednost 35.948.946 EUR, (c) plačila sredstev iz naslova bruto nacionalnega dohodka 192.410.292 EUR, (d) plačila sredstev iz naslova popravka v korist Združenega kraljestva 24.752.104 EUR, (e) plačila sredstev iz naslova popravka v korist Nizozemske in Švedske 6.192.841 EUR."

"V mesecu septembru so odhodki iz proračuna RS dosegli 22.840.804 EUR ter s tem presegle prihodke iz Evropskega proračuna za 10.149.083 EUR, za kolikor se je tudi zmanjšal skupni presežek do proračuna EU."

"V prvih devetih mesecih letošnjega leta je tako državni proračun RS v odnosu do proračuna EU realiziral neto proračunski presežek v višini 1.281.519 EUR."

DOHODKI v mio EUR	september		januar - september	
	2009	2008	2009	2008
SALDO	-54,4	-130,2	-513,9	-802,9
Prejemki	81,0	109,2	744,8	927,5
Od dela	17,8	20,0	136,7	164,2
Od kapitala	63,3	89,2	608,1	763,3
Od nep. naložb	18,8	21,6	175,1	149,5
Od vred. papirjev	26,8	34,9	260,6	319,1
Od naložb v dolžn. vredn. papirje	24,7	31,7	229,4	277,7
Od ostalih naložb	17,7	32,7	172,5	294,6
od tega: - Banka Slovenije	0,4	2,3	6,6	41,3
- Banke	14,3	27,3	140,8	229,3
Izdatki	135,4	239,4	1.258,8	1.730,4
Od dela	10,4	22,1	97,1	182,6
Od kapitala	125,0	217,3	1.161,7	1.547,8
Od nep. naložb	59,6	92,5	554,5	530,0
Od vred. papirjev	31,4	14,5	172,9	124,5
Od naložb v dolžn. vredn. papirje	30,2	13,1	171,0	115,7
Od ostalih naložb	34,0	110,3	434,3	893,3
od tega: - Državni sektor	0,3	0,6	3,8	6,2
- Banke	18,7	73,4	268,6	603,7
- Ostali sektorji	12,5	22,1	129,0	165,5

PRIHODKI IN ODHODKI DRŽAVNEGA PRORAČUNA IZ/V PRORAČUN EU (v 000 EUR) (Vir: MF)	januar-september			
	2008	2009	avgust 2009	september 2009
4 Odhodki pror. RS v pror. EU	286.401	314.205	29.137	22.841
4500 Plačila tradicionalnih lastnih sredstev	67.630	54.901	5.207	4.229
4501 Plačila iz naslova DDV	41.608	35.949	0	786
4502 Plačila iz naslova bruto nacionalnega dohodka	157.736	192.410	21.453	15.900
4503 Plačila iz naslova popravka v korist VB	19.428	24.752	2.295	1.785
4504 Plačila iz naslova popravka v korist Nizozemske in Švedske	0	6.193	182	141
7 Prihodki iz pror. EU v pror. RS	249.544	315.487	18.379	12.692
780 Predpristopna sredstva EU	4.438	13.251	1	1.687
781 Prejeta sredstva za izvajanje skupne kmetijske politike	163.326	155.867	12.960	1.270
782 Prejeta sredstva za strukturno politiko	35.585	55.751	3.079	7.028
783 Prejeta sredstva za kohezijsko politiko	26.519	62.517	1.910	2.010
784 Prejeta sredstva za izvajanje notranje politike	617	3.883	271	232
786 Ostala prejeta sredstva	3.145	3.480	157	451
787 Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	431	293	0	14
788 Prejeta vračila sredstev iz proračuna EU	15.482	20.444	0	0
Neto prihodki (prihodki-odhodki)	-36.857	1.282	-10.759	-10.149

NETO PRITOKI KAPITALA PO INSTRUMENTIH FINANČNEGA RAČUNA (v mio EUR)	januar-september		september
	2008	2009	2009
1. Neposredne naložbe	100,3	-524,7	-92,0
2. Portfolio naložbe	-681,9	4.347,7	1.679,0
3. Finančni derivativi	39,9	6,2	9,6
4. Posojila	2.124,6	-1.770,0	-84,2
Banke (brez BS)	1.644,5	-2.014,3	-118,1
Ostali sektorji	480,1	244,3	33,9
5. Komercialni krediti	-227,2	-451,2	-20,1
6. Gotovina in vloge	466,6	-1.955,7	-1.462,3
Banka Slovenije	1.179,6	159,6	-278,5
Banke	210,0	-1.069,3	-686,1
Ostali sektorji	-923,0	-1.046,0	-497,7
od tega: prebivalstvo	-617,6	-794,7	-112,8
7. Ostalo	-1,7	-6,5	4,5
8. Neto pritek kapitala brez mednarodnih denarnih rezerv (1+2+3+4+5+6+7)	1.820,6	-354,2	34,4
9. Mednarodne denarne rezerve	-0,2	147,1	11,7
10. FINANČNI RAČUN (8+9)	1.820,4	-207,1	46,1
11. KAPITALSKI RAČUN	-13,1	31,1	0,7
12. KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN (10+11)	1.807,3	-176,0	46,8
Statistična napaka	-254,3	117,0	-125,2

NEPOSREDNE NALOŽBE IN NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE (v mio EUR)	januar-september		september
	2008	2009	2009
NEPOSREDNE NALOŽBE	100,3	-524,7	-92,0
Domače v tujini	-810,7	-522,5	-66,2
Lastniški kapital	-403,3	-280,8	-25,2
Reinvestirani dobički	-1,1	-42,4	-8,0
Ostali kapital	-406,3	-199,4	-33,1
Tuje v Sloveniji	911,0	-2,2	-25,8
Lastniški kapital	233,7	161,0	45,7
Reinvestirani dobički	-46,8	97,9	24,1
Ostali kapital	724,1	-261,1	-95,6
NALOŽBE V VRED. PAPIRJE	-681,9	4.347,7	1.679,0
Domače v tujini	-1.366,3	-87,6	-119,1
Lastniški vrednostni papirji	28,8	28,3	44,3
Dolžniški vrednostni papirji	-1.395,2	-116,0	-163,4
od tega: Banka Slovenije	-1.102,6	-304,0	-72,7
Tuje v Sloveniji	684,4	4.435,3	1.798,0
Lastniški vrednostni papirji	-206,4	14,9	9,6
Dolžniški vrednostni papirji	890,8	4.420,5	1.788,5
od tega: državni sektor	773,4	2.754,2	1.372,1

Delež v BDP* (%)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 I-VI
TEKOČI RAČUN	-0,8	-2,7	-1,7	-2,5	-4,8	-6,2	0,0
PRITOKI KAPITALA (brFA MDR)	1,9	2,0	4,4	-0,2	5,3	6,5	-2,0

*Podatek BDP: SURS.

KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN

V prvih treh četrtletjih 2009 je znašal **neto odtok kapitala** brez mednarodnih denarnih rezerv 354,2 mio EUR. Poleg tega je zabeleženo 117,0 mio EUR neidentificiranega neto pritoka, ki je v statistični napaki. V enakem obdobju leta 2008 je bil dosežen neto pritek v višini 1.820,6 mio EUR in neidentificiran neto odtok v višini 254,3 mio EUR.

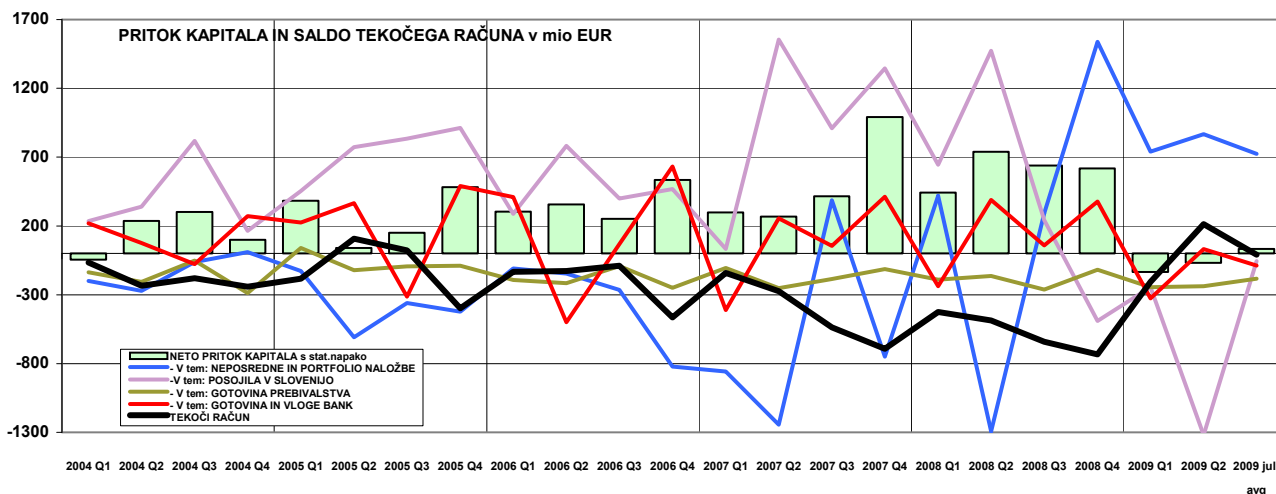
V obdobju januar-september 2009 največje **neto odtok** predstavljajo postavke posojila bank v višini 2.014,3 mio EUR in gotovina in vloge bank in ostalih sektorjev (vključno s sektorjem države) v višini 2.115,3 mio EUR ter neposredne naložbe s 524,7 mio EUR. Glavni vir **neto pritoka** v istem obdobju (brez rezerv) predstavlja postavka portfolio naložbe v višini 4.347,7 mio EUR. V enakem obdobju leta 2008 se je največji neto pritek v višini 2.124,6 mio EUR nanašal na posojila (od tega 77,4 % pri bančnem sektorju) ter na gotovino in vloge Banke Slovenije v višini 1.179,6 mio EUR. Največje neto odtok so izkazovale gotovina in vloge ostalih sektorjev (923,0 mio EUR) in portfolio naložbe (681,9 mio EUR).

Septembra 2009 beležimo **neto pritek kapitala** (brez mednarodnih denarnih rezerv in statistične napake) v višini 34,4 mio EUR. Daleč največji **neto pritek** je zabeležen pri portfolio naložbah (1.679,0 mio EUR), največji **neto odtok** pa pri gotovini in vlogah (1.462,3 mio EUR).

Pri **neposrednih naložbah** so v prvih devetih mesecih 2009 zabeleženi neto odlivi v višini 524,7 mio EUR. Na strani domačih investitorjev v tujini je zabeleženo 323,2 mio neto povečanja lastniškega kapitala in reinvestiranih dobičkov ter 199,4 mio EUR dolžniškega financiranja tujine, medtem ko so tuji vlagatelji v Sloveniji neto investirali 258,9 mio EUR lastniškega kapitala z reinvestiranimi dobički, domača podjetja pa so jih neto dolžniško financirala v višini 261,1 mio EUR.

V obdobju januar-september 2009 beleži postavka **naložbe v vrednostne papirje** 4.347,7 mio EUR neto pritoka. Večina transakcij poteka z dolžniškimi vrednostnimi papirji, pri lastniških je zabeleženo le 43,2 mio EUR neto pritoka. **Domače naložbe v tuje dolžniške VP** so se povečale za 116,0 mio EUR, **tuje naložbe v domače dolžniške VP** pa so se ravno tako povečale in sicer za 4.420,5 mio EUR. Septembra letos so se domače naložbe v tuje VP povečale za 119,1 mio EUR, tuje naložbe v domače VP pa za 1.798,0 mio EUR.

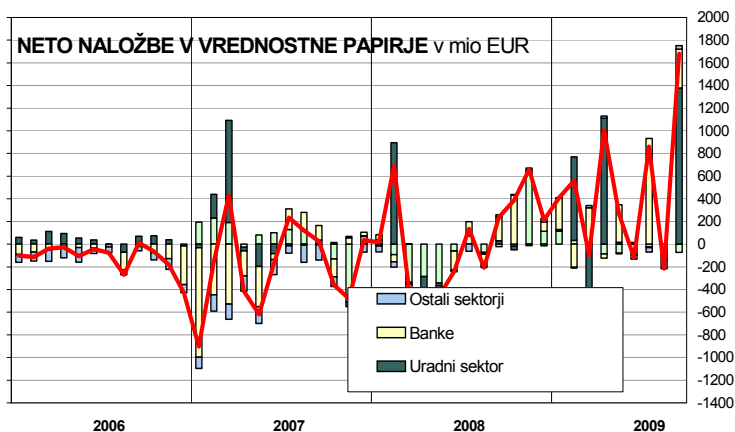
Država je v letošnjem letu izdala v tujini skupno 2.500 mio EUR obveznic. Dala je garancijo za izdano obveznico NLB v višini 1.500,0 mio EUR, septembra pa za obveznico Abanke Vipe v višini 500,0 mio EUR. Septembra je država izdala obveznico RS66 v višini 1.500,0 mio EUR.

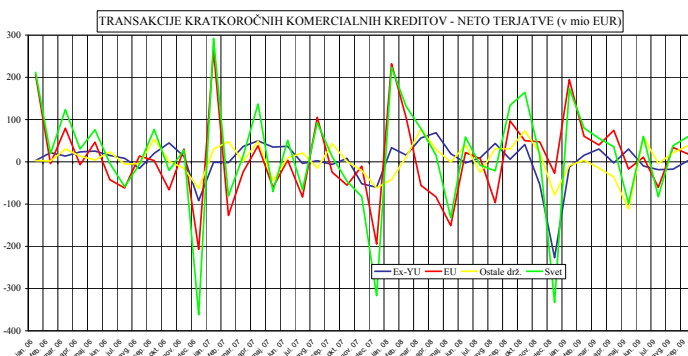
Posojila med kapitalsko **nepovezanimi** rezidenti in nerezidenti v prvih devetih mesecih 2009 kažejo 1.770,0 mio EUR neto odtoka kapitala. V enakem obdobju 2008 je zabeležen neto pritek te postavke v višini 2.124,6 mio EUR. Septembra 2009 beležimo neto odtok 84,2 mio EUR. Posojila med kapitalsko **povezanimi** rezidenti in nerezidenti so del postavke neposredne naložbe (ostali kapital) in poleg pogodbenih posojil obsegajo tudi kratkoročne komercialne kredite. V obdobju januar-september 2009 je prikazan neto odliv v višini 460,4 mio EUR, v enakem obdobju leta 2008 pa neto priliv za 317,7 mio EUR. Septembra 2009 je med domačimi in tujimi kapitalsko povezanimi družbami prišlo do neto odtoka za 128,7 mio EUR. Pregled **neto pozicije vseh posojil** (ne glede na kapitalsko povezanost) v prvih treh četrtletjih 2009 pokaže neto odtok v znesku 2.230,4 mio EUR (v enakem obdobju leta 2008 pa neto pritek v višini 2.442,3 mio EUR). Septembra 2009 je iz naslova vseh posojil zabeležen neto odtok v višini 212,9 mio EUR.

V obdobju januar-september 2009 so se terjatve **kratkoročnih komercialnih kreditov (transakcije)** med povezanimi in nepovezanimi družbami skupaj po podatkih iz **neposrednih poročil, vključno z oceno manjkajočih podatkov (zaokroževanje na populacijo)** povečale za 322,3 mio EUR več kot obveznosti, od tega največ do držav EU (356,4 mio EUR). Sledijo ostale države (74,2 mio EUR), države EFTE (28,8 mio EUR) in ZDA (7,5 mio EUR). Do drugih evropskih držav (144,6 mio EUR) pa so se obveznosti povečale več kot terjatve.

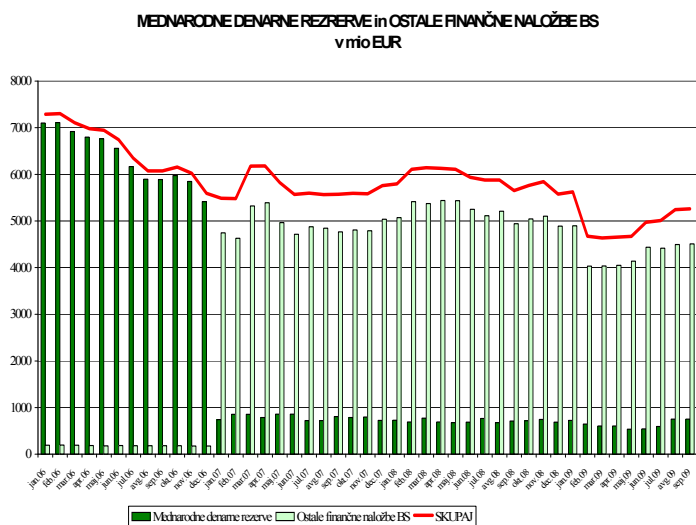
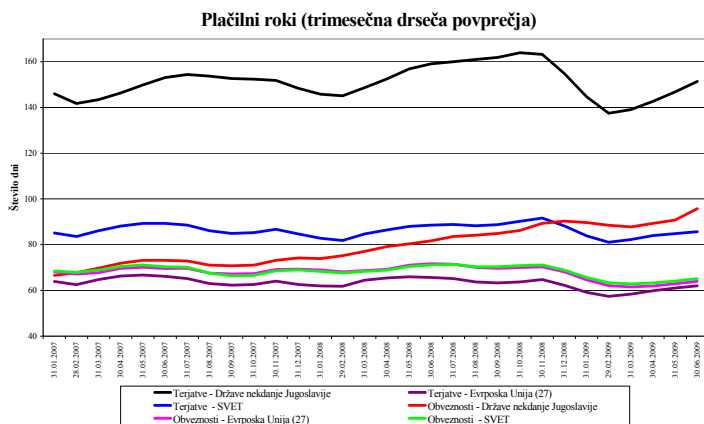
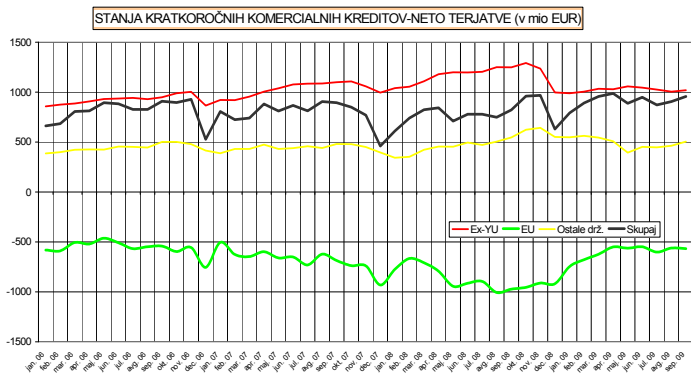
Septembra 2009 so do tujine zabeležene neto terjatve (transakcije) v višini 59,3 mio EUR, kar je posledica povečanja tako terjatev (za 106,3 mio EUR) kot obveznosti (za 47,0 mio EUR). Terjatve v primerjavi z obveznostmi so se povečale do držav EU (18,8 mio EUR, od tega do Cipra 49,6 mio EUR, Češke 14,6 mio EUR, Nemčije 6,3 mio EUR, medtem ko so do Avstrije v vrednosti 54,8 mio EUR izkazane neto obveznosti). Neto terjatve so izkazane tudi do ZDA (2,7 mio EUR), do držav EFTE (20,5 mio EUR, od tega do Švice 23,0 mio EUR) in do drugih evropskih držav (9,3 mio EUR), največ do Ruske federacije (9,8 mio EUR) in BIH (5,7 mio EUR), medtem ko so do Hrvaške (3,7 mio EUR) izkazane neto obveznosti.

POSOJILA v mio EUR	januar-september		september 2009
	2008	2009	
A. MED NEPOVEZANIMI DRUŽBAMI			
A1. Terjatve	-233,1	167,9	-37,8
Banke	-191,2	192,8	-40,3
Ostali sektorji	-41,9	-24,9	2,5
A2. Obveznosti	2.357,7	-1.937,9	-46,4
Uradni sektor	-33,8	-28,3	-8,4
Banke	1.835,8	-2.207,1	-77,8
Ostali sektorji	555,8	297,4	39,8
A3. Neto (A1.+A2.)	2.124,6	-1.770,0	-84,2
B. MED POVEZANIMI DRUŽBAMI - ostali kapital neposrednih naložb			
B1. Terjatve	-411,4	-38,2	-35,0
B2. Obveznosti	729,1	-422,2	-93,7
B3. Neto (B1.+B2.)	317,7	-460,4	-128,7
C. NETO POSOJILA (A3. +B3.)	2.442,3	-2.230,4	-212,9

KRATKOROČNI KOMERCIALNI KREDITI (IZ NEPOSREDNEGA POROČANJA SKV; v mio EUR)	Neto stanja (terjatve minus obveznosti)															
	junij 09				julij 09				avgust 09				september 09			
	NN v Slo	Slo NN v tujini	ostali nerez.	skupaj	NN v Slo	Slo NN v tujini	ostali nerez.	skupaj	NN v Slo	Slo NN v tujini	ostali nerez.	skupaj	NN v Slo	Slo NN v tujini	ostali nerez.	skupaj
SKUPAJ	-58	585	422	949	-82	522	431	872	-66	525	446	905	-79	569	466	955
od tega:																
EU	-82	46	-513	-549	-99	-3	-499	-601	-97	-9	-455	-561	-123	34	-477	-566
Avstrija	-48	-31	-244	-323	-49	-44	-245	-337	-54	-37	-235	-325	-55	-40	-284	-379
Belgija	-2	2	-41	-41	-3	2	-42	-43	-3	2	-37	-39	-4	2	-45	-47
Francija	10	16	23	48	0	13	31	44	22	15	35	72	15	15	35	65
Italija	-47	7	-141	-180	-47	7	-176	-216	-57	6	-161	-212	-60	6	-152	-207
Nemčija	-3	34	-169	-138	-3	24	-121	-100	-6	20	-124	-110	-13	22	-117	-107
Nizozemska	2	2	-54	-49	1	3	-57	-54	-1	3	-54	-53	1	3	-55	-51
Poljska	2	39	3	44	1	41	3	45	-3	39	8	45	-8	35	6	33
ex-YU	-10	407	648	1045	-12	390	647	1025	-10	394	620	1004	-13	390	641	1018
Hrvaška	-13	236	270	493	-14	221	270	476	-15	221	258	464	-16	227	245	455
BIH	2	49	141	192	2	43	142	187	2	48	129	178	2	39	159	201
Makedonija	0	27	34	61	0	28	33	61	0	27	34	61	-1	28	33	60
Srbija	0	89	169	258	0	91	169	260	2	92	168	262	2	90	173	265
Črna gora	0	6	35	41	0	7	34	41	0	6	31	37	0	7	31	38
Ruska federacija	53	86	137	276	52	90	112	254	58	90	106	254	61	95	111	267
ZDA	0	7	14	21	1	8	21	30	0	7	23	30	0	9	27	37

Stanje terjatev iz komercialnih kreditov do nerezidentov je po podatkih iz neposrednih poročil, vključno z oceno za manjkajoče podatke, **konec septembra 2009** znašalo 4.964,7 mio EUR, kar je za 2,7% več kot v predhodnem mesecu, **stanje obveznosti** pa je doseglo 4.009,3 mio EUR, kar je za 2,0% več kot v predhodnem mesecu. 48,7% vsega stanja terjatev konec septembra 2009 je odpadlo na države EU (Nemčija 10,7%, Italija 9,2%, Avstrija 4,9%), 38,8% na druge evropske države (Hrvaška 14,6%), 3,2% na države EFTE in 1,9% na ZDA. Tudi največ obveznosti je bilo konec septembra 2009 odprtih do držav EU (74,4%, od tega 15,9 % do Nemčije, 16,5% do Italije, 15,5% do Avstrije). 14,4% je bilo obveznosti do drugih evropskih držav, 6,1% do držav EFTE ter 1,5% do ZDA.

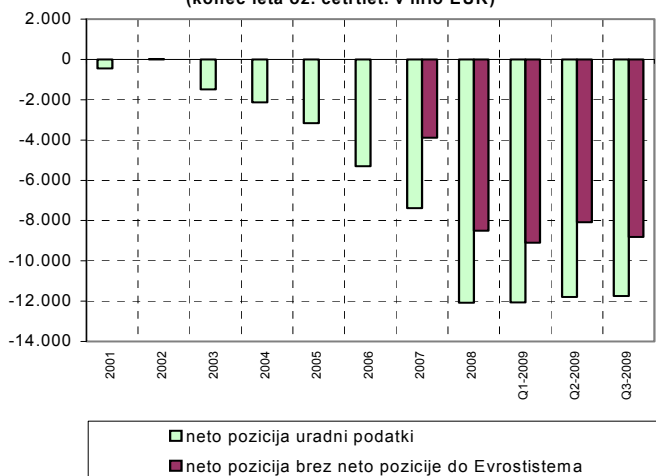
Konec septembra 2009 je bilo po podatkih iz neposrednih poročil, vključno z oceno manjkajočih podatkov (zaokroževanje na populacijo) izkazanih za 955,4 mio EUR neto terjatev iz naslova **kratkoročnega trgovskega kreditiranja** Slovenije do tujine (**STANJA**), kar je za 5,6 % več kot v predhodnem mesecu in za 16,5 % več kot konec septembra 2008. Stanje neto terjatev do skupine drugih evropskih držav je znašalo 1.347,2 mio EUR, od tega je bilo do držav bivše Jugoslavije odprtih za 1.018,5 mio EUR več terjatev kot obveznosti (do Hrvaške 455,3 mio EUR, do Srbije 264,8 mio EUR, do BIH pa 200,7 mio EUR). Do ZDA je bilo odprtih 36,9 mio EUR neto terjatev. Neto obveznosti so bile izkazane v vrednosti 566,3 mio EUR do držav EU in sicer do Avstrije (378,5 mio EUR), Italije (207,1 mio EUR), Cipra (72,1 mio EUR), Nemčije (107,3 mio EUR), medtem ko je bilo do Francije za (64,8 mio EUR) in do Romunije za (92,9 mio EUR) zabeleženih več terjatev kot obveznosti. Sledijo države EFTE s 83,7 mio EUR neto obveznosti (do Švice 79,8 mio EUR, do Liechtensteina 5,4 mio EUR, do Norveške pa 1,1 mio EUR neto terjatev).

Plačilni roki (trimesečna drseča povprečja) na terjatvah so junija 2009 znašali v povprečju 85,7 dni, kar predstavlja podaljšanje v primerjavi z majem 2009 (za 0,8 dni), skrajšanje v primerjavi z junijem 2008 (za 2,9 dni) ter skrajšanje v primerjavi s celoletnim povprečjem za leto 2008 (za 1,7 dni). Na obveznostih so plačilni roki (trimesečna drseča povprečja) znašali junija 2009 v povprečju 65,1 dni in so bili v primerjavi z majem 2009 daljši za 1,0 dan, v primerjavi z junijem 2008 krajši za 6,0 dni ter v primerjavi s celoletnim povprečjem leta 2008 krajši za 4,7 dni. Tako na terjatvah kot na obveznostih so bili junija 2009 plačilni roki do držav EU (najpomembnejši trgovski partner Slovenije) krajši od svetovnega povprečja, do držav bivše Jugoslavije (drugi najpomembnejši trgovski partner Slovenije) pa daljši od svetovnega povprečja.

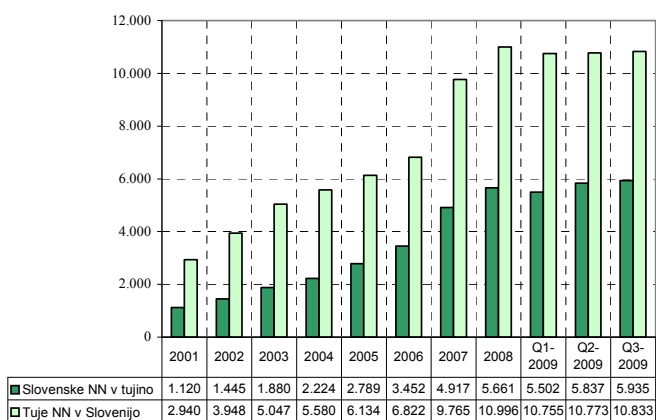
V obdobju januar-september 2009 je postavka **gotovina in vloge** neto izkazala za 1,955,7 mio EUR odtoka. Z januarjem 2007 so vključeni podatki o poziciji BS do Evrosistema (transakcije na računu 188000 oz. 188001, ki prikazuje neto rezultat med prilivi in odlivi zaradi negotovinskega plačevanja v evrih preko sistema TARGET in STEP2). Od januarja 2007 naprej je v tej postavki metodološki prelom, saj so v postavko gotovina in vloge iz mednarodnih denarnih rezerv preneseni podatki Banke Slovenije o terjatvah do držav članic EMU in o terjatvah v evrih do ostalih držav. V letu 2007 je uveden tudi sistem ocenjevanja gotovinskih transakcij z nerezidenti iz naslova potovanj in dohodkov od dela, ki so kot protipostavka transakcijam tekočega računa vključeni v postavko gotovina in vloge prebivalstva. **Septembra 2009** beleži postavka gotovina in vloge 1.462,3 mio EUR neto odtoka kapitala.

Mednarodne denarne rezerve Slovenije so se zmanjšale na podlagi transakcij **septembra 2009** za 11,7 mio EUR, v enakem mesecu leta 2008 pa povečale za 29,9 mio EUR. V obdobju januar – september 2009 so se mednarodne denarne rezerve iz naslova transakcij zmanjšale za 147,1 mio EUR. **Konec septembra 2009** je stanje mednarodnih denarnih rezerv znašalo 752,6 mio EUR in so bile enake 0,47 - kratniku mesečnega uvoza blaga in storitev v septembru leta 2009. Zmanjšanje stanja MDR konec januarja 2007 je posledica spremenjene statistične obravnave rezerv ob vstopu Slovenije v evro območje.

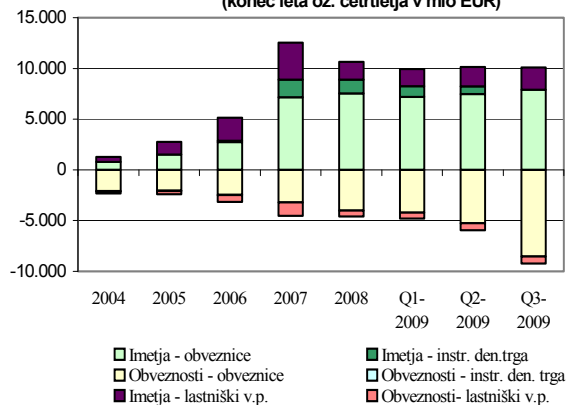
Slika: Neto pozicija stanja mednarodnih naložb Slovenije (konec leta oz. četrletja v mio EUR)

Slika: Neposredne naložbe (konec leta oz. četrletja v mio EUR)

Slika: Naložbe v vrednostne papirje (konec leta oz. četrletja v mio EUR)

	Stanje 2007	Plačilna bilanca	Ostale sprem.	Stanje 2008	Plačilna bilanca	Ostale sprem.	Stanje q3-2009
IMETJA v mio EUR							
Lastniški v.p.	3.662,2	-105,7	-1.789,4	1.767,1	-28,3	423,8	2.162,6
Dolžniški v.p.	8.885,6	143,1	-143,8	8.884,9	116,0	210,9	9.211,9
Obveznice in zadolžnice	7.175,0	601,0	-243,4	7.532,7	193,7	194,6	7.920,9
Instrumenti den.trga	1.710,6	-457,9	99,6	1.352,2	-77,7	16,4	1.290,9
OBVEZNOSTI v mio EUR							
Lastniški v.p.	1.358,4	-194,8	-565,6	598,0	14,9	86,7	699,5
Dolžniški v.p.	3.191,2	806,9	-5,7	3.992,4	4.420,5	118,3	8.531,1

STANJE MEDNARODNIH NALOŽB

30.09.2009 – datum preseka podatkov 10.11.2009

Neto pozicija

V obdobju od leta 2001 naprej je **neto pozicija** Slovenije iz naslova **stanja mednarodnih naložb** z izjemo leta 2002 negativna in se je povečala od 448,8 mio EUR konec leta 2001 na 11.744,8 mio EUR konec septembra 2009. Serija podatkov stanja mednarodnih naložb se je z uvedbo evra v letu 2007 metodološko prelomila na imetjih v postavki mednarodne denarne rezerve, ter postavkah ostalih imetij, kamor se uvrščajo vsa imetja Banke Slovenije, ki so bila primerjalno s predhodnimi obdobji razvrščena v mednarodne denarne rezerve (so nominirana v EUR valuti ali pa so terjatev do izdajateljev iz območja EMU).

Največja rast negativne pozicije je opazna v letu 2008, ko se je povečala za 4.704,3 mio EUR. Konec septembra 2009 je negativna neto pozicija za 332,1 mio EUR nižja od neto pozicije konec 2008.

Neposredne naložbe

Stanje **neposrednih naložb Slovenije v tujini** konec septembra 2009 znaša 5.935,5 mio EUR, in se je glede na konec leta 2008 povečalo za 274,9 mio EUR (323,2mio EUR v obliki lastniškega kapitala, 48,2 mio EUR pa se je zmanjšalo v obliki neto financiranja tujih povezanih družb). Struktura vrednosti neposrednih naložb Slovenije v tujini konec septembra 2009 kaže 71,4% lastniškega kapitala, preostalih 28,6% pa predstavljajo neto terjatve dolžniških instrumentov do tujih kapitalsko povezanih družb.

Konec septembra 2009 znaša stanje **tujih neposrednih naložb v Sloveniji** 10.832,9 mio EUR, konec leta 2008 pa 163,5 mio EUR več. V strukturi vrednosti NN tujcev je konec junija 2009 69,1% lastniškega kapitala, ostalo pa predstavljajo neto obveznosti dolžniških instrumentov tujih kapitalsko povezanih družb do domačih vlagateljev.

Podatki za lastniški kapital v letu 2009 **so ocenjeni** na podlagi zadnjih znanih stanj (konec leta 2008) iz poročil o kapitalski povezanosti (SN) in tokov plačilne bilance v tekočem letu. Stanja lastniškega kapitala se od leta 2007 dalje poročajo po tržni vrednosti za družbe, ki kotirajo na borzi, za preostale družbe pa po knjigovodski vrednosti (pred tem obdobjem so se zbirale le knjigovodske vrednosti).

Naložbe v vrednostne papirje

Stanje **imetij iz naslova vrednostnih papirjev** konec septembra 2009 znaša 11.374,4 mio EUR, kar je 722,4 mio EUR več kot konec leta 2008. Večina porasta stanja je pojasnjena z ostalimi spremembami, ki niso transakcije nakupa ali prodaje in jih večinoma pripisujemo vrednostnim spremembam. Tako so konec leta 2008 glede na predhodno obdobje domači investitorji v tuje lastniške vrednostne papirje v povprečju izgubili 49% vrednosti svojega portfelja zaradi cenovnih sprememb, so konec septembra 2009 glede na konec leta 2008 svoje premoženje iz istega razloga povečali za 24%. Enaka smer gibanja vrednostnih sprememb je izkazana tudi pri naložbah v tuje dolžniške vrednostne papirje, le da gre za veliko manjša nihanja tržnih vrednotenj.

Stanje **obveznosti do tujine iz naslova vrednostnih papirjev** je konec septembra 2009 doseglo vrednost 9.230,7 mio EUR, kar je največ doslej (4.640,3 mio EUR več kot konec leta 2008). Večinoma gre za povečan dolg v obliki državnih (2.881,5 mio EUR) ter bančnih (1.648,5 mio EUR) obveznic z garancijo države. Stanje lastniških vrednostnih papirjev v lasti tujcev se je konec septembra glede na konec leta 2008 povečalo za 101,6 mio EUR. Tudi na strani obveznosti je večina spremembe stanja v letu 2009 pojasnjena z ostalimi spremembami, ki so predstavljale 14% povečanje vrednosti premoženja tujih lastnikov domačih lastniških vrednostnih papirjev konec septembra 2009 glede na konec leta 2008. Raven vrednostnih sprememb lastniških vrednostnih papirjev v lasti tujcev je bila v letu 2008 bistveno višja, saj so tuji lastniki v tem letu izgubili kar 41% vrednosti svojih naložb zaradi tržnih vrednotenj.

Ostale naložbe

Komercialni krediti

Stanje komercialnih kreditov (med nepovezanimi osebam), **odobrenih tujini**, je konec septembra 2009 znašalo 3.778,8 mio EUR in je glede na konec leta 2008 nižje za 194,9 mio EUR. Stanje komercialnih kreditov (med nepovezanimi osebam), **najetih v tujini**, je konec septembra 2009 doseglo 3.278,6 mio EUR kar je 744,3 mio EUR manj kot konec leta 2008. Neto pozicija komercialnih kreditov med nepovezanimi osebam konec septembra 2009 kaže neto terjatve v znesku 500 mio EUR.

Posojila

Stanje posojil med nepovezanimi osebam, **odobrenih tujini**, je konec septembra 2009 za 188,4 mio EUR nižje, kot je bilo konec leta 2008, in je doseglo vrednost 3.904,6 mio EUR. 84% vseh danih posojil je odobril tujini bančni sektor. Stanje posojil (med nepovezanimi osebam), **najetih v tujini**, je konec septembra 2009 doseglo 16.081,8 mio EUR, kar je za 1.905,2 mio EUR manj kot konec leta 2008. Trend zniževanja zadolženosti v obliki posojil se kaže od novembra 2008 dalje (oktobra 2008 so posojila dosegla najvišji nivo doslej 18.504,3 mio EUR). Največje znižanje septembra 2009 glede na konec leta 2008 je opaziti na posojilih bančnega sektorja (2.222,9 mio EUR nižje stanje) medtem ko so v enakem obdobju ostali sektorji povečali zadolženost za 346,3 mio EUR.

Gotovina in vloge

Imetja iz naslova gotovine in vlog so konec septembra 2009 znašala 9.031,3 mio EUR. V septembru beležimo skoraj milijardo povečanja stanja te postavke glede na predhodni mesec. Večina tega povečanja je povezana z izdajo državnih obveznic. Sektor prebivalstva v postavki gotovina in vloge vključuje podatke Banke za mednarodne poravnave (BIS) o vlogah domačega prebivalstva pri bankah v državah članicah BIS, od leta 2001 dalje pa je vključena tudi ocena o stanju tuje gotovine, ki jo gospodinjstva hranijo doma.

V letu 2007 stanje gotovine sektorja prebivalstva ocenjujemo na podlagi ocen gotovinskih transakcij iz naslova turizma in dohodkov od dela. V sistemu monetarne unije namreč transakcij z nerezidenti ni mogoče več ločevati na osnovi valute transakcije. Ocenjuje se, da je prebivalstvo imelo konec septembra 2009 5.793,0 mio EUR premoženja, ki izvira iz gotovinskih transakcij z nerezidenti, ni pa nujno še vedno v obliki gotovine (temveč je lahko že v obliki kupljenih nepremičnin v tujini, vrednostnih papirjev, i.t.d.).

Konec septembra 2009 so **obveznosti** instrumenta gotovina in vloge dosegle 7.382,1 mio EUR, od tega pripada bančnemu sektorju 60%, ostalo pa pripada sektorju Banke Slovenije, kamor se od leta 2007 naprej vključuje tudi stanje neto pozicije do Evrosistema.

Finančni derivativi

Ob reviziji podatkov za leto 2007 in 2008 se kot vir podatkov za finančne derivate vseh sektorjev razen centralne banke upoštevajo četrtletna poročila za namene statistike finančnih računov. Konec septembra 2009 je stanje imetij tega instrumenta doseglo 82,2 mio EUR (od tega 74% pripada bankam), obveznosti pa so znašale 186,1 mio EUR (banke udeležene s 90%).

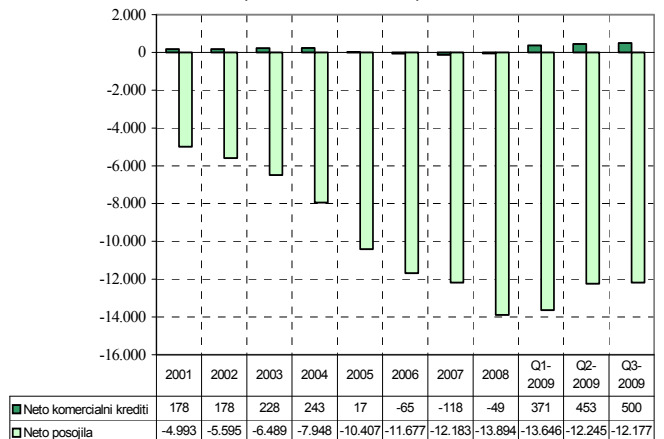
Ostale terjatve in obveznosti

Ostale terjatve so po velikosti relativno nepomemben instrument, saj konec septembra 2009 predstavljajo 1,5% vseh imetij in se bistveno ne spreminjajo. **Ostale obveznosti** predstavljajo po vrednosti instrumenta zanemarljiv delež celotnih obveznosti (le 0,3%).

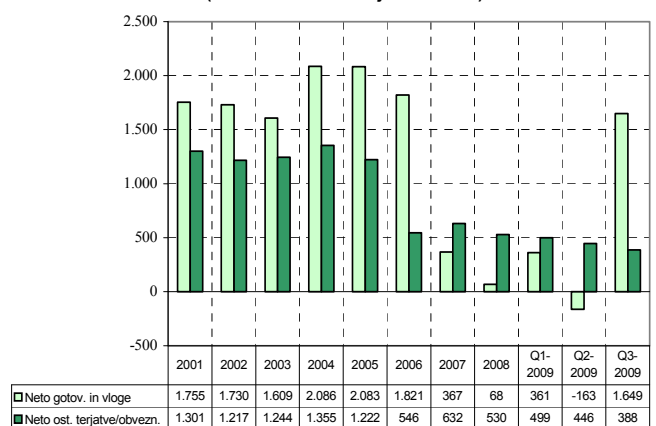
Mednarodne rezerve

Stanje mednarodnih denarnih rezerv je konec septembra 2009 znašalo 752,6 mio EUR. Postavka ima v letu 2007 metodološki prelom zaradi drugačne definicije mednarodnih denarnih rezerv v pogojih evra. Skupne finančne naložbe centralne banke v tujini so konec septembra 2009 znašale 5.052 mio EUR.

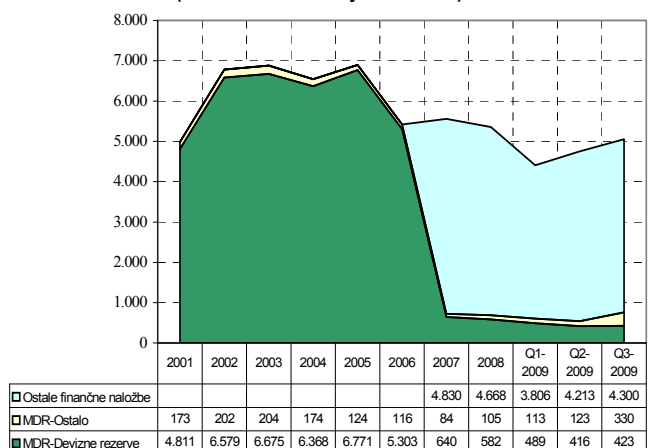
Slika: Neto komerc. krediti in posojila (konec leta v mio EUR)

Slika: Neto gotovina in vloge ter ostale terjatve/obveznosti (konec leta oz. četrtletja v mio EUR)

Slika: Mednarodne rezerve in ostale finančne naložbe BS (konec leta oz. četrtletja v mio EUR)

STANJE MEDNARODNIH NALOŽB PO DRŽAVAH OZ. SKUPINAH DRŽAV (v mio EUR)
30.09.2009 (datum preseka podatkov 10.11.2009)

Države oz. skupine držav	Neto pozicija	Skupaj	Imetja					Obveznosti				
			Neposredne naložbe v tujini	Naložbe v tuje vrednostne papirje	Finančni derivativi	Ostale naložbe	Mednarodne rezerve	Skupaj	Neposredne naložbe v Sloveniji	Tuje naložbe v vrednostne papirje	Finančni derivativi	Ostale naložbe
Svet	-11.745	35.396	5.935	11.374	82	17.252	753	47.141	10.833	9.231	186	26.891
Evropska unija, od tega	-18.607	21.275	1.047	9.420	67	10.614	126	39.882	9.171	5.494	164	25.053
Avstrija	-11.789	2.202	138	604	33	1.427	0	13.991	5.199	452	117	8.223
Belgija	465	1.050	-4	759	1	294	0	585	404	59	7	115
Francija	-235	1.761	24	1.516	7	214	0	1.996	754	15	3	1.223
Irski	-855	434	1	256	0	176	0	1.289	-4	4	2	1.287
Italija	-366	1.325	24	613	4	683	0	1.691	603	23	5	1.060
Nemčija	-2.777	3.250	190	2.062	9	988	0	6.027	549	166	1	5.311
Nizozemska	403	1.415	192	873	2	348	0	1.012	695	17	0	300
Velika Britanija	-3.166	769	7	473	4	206	80	3.935	92	2.215	14	1.614
EU institucije	-561	4.580	0	68	0	4.494	18	5.141	0	0	0	5.141
EFTA	-886	709	61	111	5	488	44	1.596	1.181	66	1	347
Druge evropske države, od tega	8.045	9.328	4.573	363	7	4.384	0	1.282	284	120	18	861
Bosna in Hercegovina	1.327	1.479	755	68	2	653	0	152	21	3	5	123
Hrvaška	2.208	2.898	1.196	85	0	1.616	0	689	297	59	4	329
Srbija	2.662	2.857	1.696	75	1	1.084	0	195	0	55	4	136
Črna Gora	455	493	160	8	3	321	0	37	0	0	1	37
Makedonija	494	561	363	45	0	153	0	67	2	3	2	59
ZDA	909	1.221	20	900	2	149	151	311	69	139	1	102
Ostale države	1.003	1.669	234	580	1	492	362	666	128	28	2	508
Nerazvrščeno*	-2.209	1.194	0	0	0	1.124	70	3.404	0	3.383	0	20

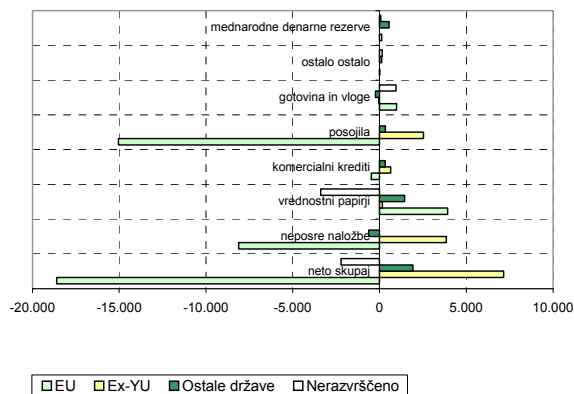
* V 'Nerazvrščeno' so vključeni: (a) podatki o delu terjatev do drugih naslednic na ozemlju nekdanje SFRJ, ki jih poroča Sklad za sukcesijo RS;

Po podatkih na dan 30.09.2009 (datum preseka podatkov 10.11.2009) sta negativni neto poziciji (terjatve < obveznosti) zabeleženi pri EU (-18.607 mio EUR) in EFTI (-886 mio EUR). Med posamičnimi državami največja negativna neto pozicija (-11.789 mio EUR) pripada **Avstriji** in sicer večinoma zaradi posojil, avstrijskih neposrednih naložb in vlog nerezidentov pri bankah (skupaj 13.991 mio EUR obveznosti). Stanje slovenskih terjatev do Avstrije znaša 2.202 mio EUR in je pretežno v obliki gotovine in vlog bančnega in ostalih sektorjev ter vrednostnih papirjev. Negativna pozicija do EU institucij v višini 561 mio EUR izvira večinoma iz neto pozicije do Evrosistema (2.939 mio EUR), na strani imetij do Evropskih institucij pa med večjimi postavkami beležimo oceno natečenih gotovinskih transakcij z rezidenti EMU področja, ki znaša konec septembra 4.175 mio EUR in predstavlja terjatev do ECB.

Naslednji večji negativni neto poziciji sta zabeleženi pri **Nemčiji** (-2.777 mio EUR) in **Veliki Britaniji** (-3.166 mio EUR).

Z drugimi evropskimi državami (brez EU in EFTE) podatki izkazujejo pozitivno neto pozicijo v višini 8.045 mio EUR (terjatve > obveznosti). Najvišjo pozitivno neto pozicijo dosega Slovenija s **Srbijo** (2.662 mio EUR), **Hrvaško** (2.208 mio EUR) ter Bosno in Hercegovino (1.327 mio EUR).

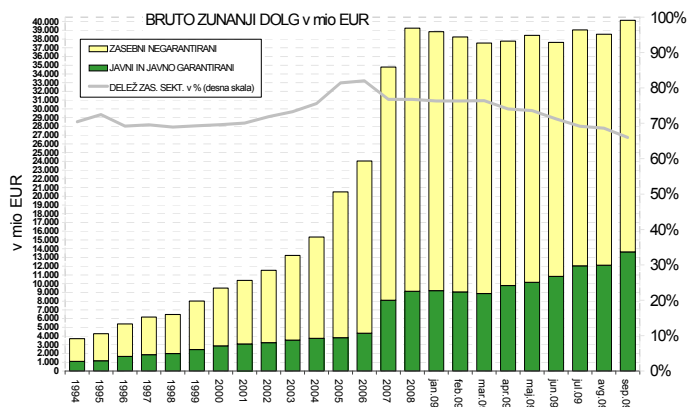
Slika: Neto pozicije postavk stanja mednarodnih naložb Slovenije po državah Q2-2009 v mio EUR

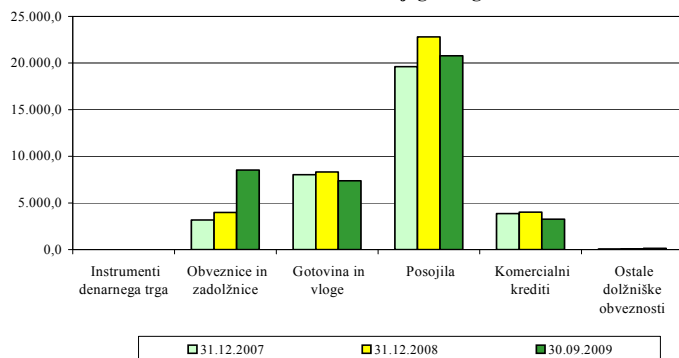
BRUTO ZUNANJI DOLG - v mio EUR

	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.07.2009	31.08.2009	30.09.2009
BRUTO ZUNANJI DOLG - STANJE	10.386	11.524	13.225	15.343	20.508	24.034	34.783	39.238	39.024	38.540	40.129
1. DRŽAVNI SEKTOR	2.506	2.428	2.431	2.267	2.156	2.382	3.036	3.732	5.182	5.201	6.585
1.1. Kratkoročni	15	66	40	21	31	33	0	0	0	0	0
1.1.1. Instrumenti denarnega trga	3	56	32	13	21	24	0	0	0	0	0
1.1.2. Posojila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.3. Komercialni krediti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.4. Ostale dolžniške obveznosti	11	10	8	8	9	9	0	0	0	0	0
1.2. Dolgoročni	2.491	2.362	2.391	2.246	2.125	2.349	3.036	3.732	5.182	5.201	6.585
1.2.1. Obveznice in zadolžnice	1.908	1.894	2.008	1.865	1.762	2.108	2.832	3.552	5.022	5.041	6.433
1.2.2. Posojila	583	468	382	381	363	241	203	180	160	160	151
1.2.3. Komercialni krediti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.4. Ostale dolžniške obveznosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. DENARNA OBLAST	0	33	30	36	9	16	3.588	3.631	3.514	3.530	3.205
2.1. Kratkoročni od tega	0	33	30	36	9	16	3.588	3.631	3.514	3.530	3.205
2.1.3. Gotovina in vloge	0	33	30	36	9	16	3.588	3.631	3.514	3.530	3.205
2.2. Dolgoročni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. BANKE	1.969	2.425	3.445	4.854	8.643	11.019	16.216	17.886	16.901	16.553	16.763
3.1. Kratkoročni	406	440	573	625	1.463	1.592	3.111	3.634	2.638	2.418	2.231
3.1.1. Instrumenti denarnega trga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.2. Posojila	1	11	6	49	537	204	1.509	1.820	813	805	654
3.1.3. Gotovina in vloge	396	383	558	543	862	1.342	1.563	1.770	1.804	1.590	1.556
3.1.4. Ostale dolžniške obveznosti	8	46	9	33	65	46	39	44	20	23	20
3.2. Dolgoročni	1.563	1.985	2.873	4.229	7.179	9.427	13.106	14.252	14.263	14.136	14.533
3.2.1. Obveznice in zadolžnice	0	20	33	221	336	332	353	437	1.664	1.660	2.085
3.2.2. Posojila	1.328	1.622	2.278	3.206	5.393	7.150	9.866	10.884	9.776	9.752	9.827
3.2.3. Gotovina in vloge	162	279	506	744	1.450	1.945	2.887	2.931	2.824	2.724	2.620
3.2.4. Ostale dolžniške obveznosti	73	64	55	58	0	0	0	0	0	0	0
4. OSTALI SEKTORJI	5.107	5.669	6.159	7.054	8.286	9.499	7.951	9.164	8.690	8.549	8.869
4.1. Kratkoročni	1.793	1.787	1.832	1.977	3.040	3.565	4.034	4.359	3.554	3.418	3.627
4.1.1. Instrumenti denarnega trga	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.2. Posojila	27	13	81	24	101	68	166	330	266	226	243
4.1.3. Gotovina in vloge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.4. Komercialni krediti	1.690	1.693	1.663	1.862	2.848	3.330	3.847	4.006	3.264	3.153	3.271
4.1.5. Ostale dolžniške obveznosti	64	82	88	92	91	166	22	23	24	38	113
4.2. Dolgoročni	3.315	3.882	4.327	5.077	5.246	5.934	3.917	4.805	5.136	5.131	5.243
4.2.1. Obveznice in zadolžnice	26	22	28	10	13	17	6	4	13	13	13
4.2.2. Posojila *	3.224	3.819	4.266	5.040	5.219	5.912	3.892	4.773	5.101	5.097	5.206
4.2.3. Gotovina in vloge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.4. Komercialni krediti	60	38	30	17	7	3	9	17	9	8	8
4.2.5. Ostale dolžniške obveznosti	6	4	2	10	7	2	10	11	13	13	16
5. NEPOSREDNE NALOŽBE:											
MEDPODJETNIŠKA POSOJILA	804	969	1.160	1.132	1.415	1.118	3.992	4.825	4.736	4.707	4.707
5.1. Dolžniške obveznosti do povezanih podjetij	130	163	185	131	433	191	230	266	366	361	313
5.2. Dolžniške obveznosti do neposrednih investitorjev *	674	806	974	1.001	981	928	3.762	4.559	4.371	4.346	4.394
NETO ZUNANJIDOLG	-1.427	-2.555	-1.716	-882	936	3.355	6.351	9.858	9.763	9.739	9.925

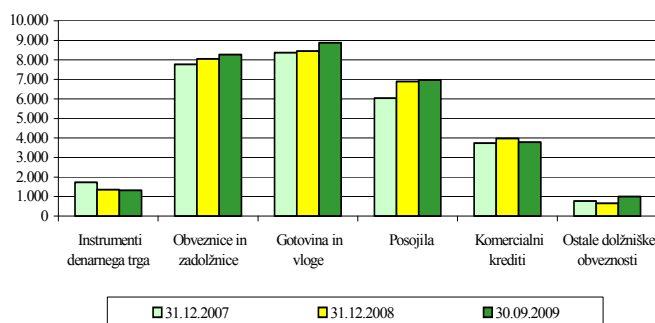
*V sistemu poročanja dolžniških instrumentov (od januarja 2007 dalje) se med neposredne naložbe poleg dolgov do neposrednega vlagatelja vključujejo tudi morebitni dolgovi do drugih družb v njegovi skupini.

Instrumenti bruto zunanega dolga

Imetja po dolžniških instrumentih

NETO POZICIJA DOLŽNIŠKIH INSTRUMENTOV (terjatve-obveznosti) v mio EUR

	31.12.2007	31.12.2008	30.09.2009
Instrumenti denarnega trga	1.733	1.352	1.314
Obveznice in zadolžnice	4.585	4.061	-265
Gotovina in vloge	333	115	1.494
Posojila (vključno z NN)	-13.584	-15.915	-13.824
Komercialni krediti	-118	-49	500
Ostale dolžniške obveznosti	700	577	855
SKUPAJ	-6.351	-9.858	-9.925

SEKTORSKA RAZČLENITEV dolga med kapitalsko povezanimi družbami

	q2 2008	q3 2008	q4 2008	q1 2009	q2 2009	q3 2009
TERJATVE v mio EUR	2.858	3.065	2.805	3.043	3.061	3.106
od tega sektorsko v %						
Nebančne finančne družbe (S.123, 124, 125)	15	14	15	15	15	14
Nefinančne družbe (S.11)	85	86	85	85	85	86
OBVEZNOSTI v mio EUR	4.240	4.672	4.825	4.910	4.740	4.736
od tega sektorsko v %						
Nebančne finančne družbe (S.123, 124, 125)	64	61	60	59	62	63
Nefinančne družbe (S.11)	36	39	40	41	38	37

BRUTO ZUNANJI DOLG

Stanje bruto zunanega dolga je na dan 30.09.2009 znašalo 40.129 mio EUR in se je glede na avgust 2009 povečalo za 1.589 mio EUR.

Skupno povečanje bruto zunanega dolga v letu 2009 znaša 891 mio EUR. K temu povečanju je prispeval le državni sektor v obliki dolgoročnega dolga (2.853 mio EUR, od tega obveznice in zadolžnice 2.881 mio EUR, posojila pa so se zmanjšala za 29 mio EUR). Dolg se je zmanjšal pri bančnem sektorju (1.123 mio EUR), Banki Slovenije (426 mio EUR) in ostalih sektorjih ob upoštevanju dolžniških instrumentov, ki izvirajo iz neposrednih naložb (413 mio EUR). Pri bančnem sektorju se je povečal dolgoročni dolg za 281 mio EUR, od tega obveznice in zadolžnice za 1.648 mio EUR, zmanjšala pa so se posojila za 1.057 mio EUR ter gotovina in vloge za 311 mio EUR. Kratkoročni dolg se je zmanjšal za 1.403 mio EUR, od tega posojila za 1.166 mio EUR, gotovina in vloge za 214 mio EUR, ostale dolžniške obveznosti za 24 mio EUR. Stanje bruto zunanega dolga na ostalem sektorju ob upoštevanju dolžniških instrumentov, ki izvirajo iz neposrednih naložb, znaša na dan 31.12. 2008 13.989 mio EUR, konec septembra 2009 pa 13.576 mio EUR).

Delež zasebnega negarantiranega dolga se je konec septembra 2009 zmanjšal na 66,0% glede na avgust 2009 (68,6%).

Dolg državnega sektorja je konec septembra 2009 znašal 6.585 mio EUR oz. 16,41% celotnega dolga. Dolg Banke Slovenije je konec septembra 2009 dosegel 3.205 mio EUR in se je zmanjšal v primerjavi z avgustom 2009 za 210 mio EUR. Večino dolga Banke Slovenije predstavlja neto pozicija do Evrosistema, ki se vodi preko Banke Slovenije in je konec septembra 2009 znašala 2.939 mio EUR. Najbolj zadolžena sta bančni (41,77%) in ostali sektor (22,10%). Na bančnem sektorju se je stanje dolga v primerjavi z mesecem avgustom 2009 povečalo za 210 mio EUR. Dolgoročni dolg se je povečal za 397 mio EUR (obveznice in zadolžnice za 425 mio EUR, posojila za 75 mio EUR, zmanjšale pa so se gotovina in vloge za 104 mio EUR). Kratkoročni dolg se je zmanjšal za 187 mio EUR, od tega posojila za 151 mio EUR, gotovina in vloge za 34 mio EUR, ostale dolžniške obveznosti pa za 3 mio EUR. Na ostalem sektorju se je stanje dolga povečalo za 320 mio EUR (kratkoročni za 209 mio EUR, dolgoročni pa za 112 mio EUR).

Struktura obveznosti dolžniških instrumentov v septembru 2009 kaže največji delež v obliki posojil (51,8%), ostali pomembnejši instrumenti pa so še: gotovina in vloge (18,4%), obveznice in zadolžnice (21,3%) ter komercialni krediti (8,2%). V časovni vrsti bruto zunanega dolga predstavljajo posojila vrednostno pretežni del zunanega dolga.

Struktura imetij dolžniških instrumentov kaže drugačno razporeditev kot pri obveznostih. Največji del imetij do nerezidentov imajo konec septembra 2009 slovenski rezidenti v obliki gotovine in vlog (31%) ter obveznic in zadolžnic (27%). Sledijo imetja v obliki posojil (24%) ter komercialnih kreditov (12%).

Neto pozicija dolžniških instrumentov se je v letu 2005 prevesila v neto dolg in konec septembra 2009 dosegla 9.925 mio EUR. Slovenski rezidenti so neto zadolženi v obliki posojil (13.824 mio EUR) ter obveznic in zadolžnic (265 mio EUR). Ostali dolžniški instrumenti kažejo neto imetja, od tega največ gotovina in vloge (1.494 mio EUR), sledijo instrumenti denarnega trga (1.314 mio EUR), ostale dolžniške obveznosti (855 mio EUR) ter komercialni krediti (500 mio EUR).

Glede na kapitalsko povezanost je septembra 2009 87,7% dolga med kapitalsko nepovezanimi družbami, 12,3% pa med kapitalsko povezanimi družbami (decembra 2008 pa 12,3%). Dolg med kapitalsko povezanimi družbami pripada konec tretjega kvartala 2009 večinoma (63%) nebančnim finančnim družbam, preostanek pa dolgujejo nefinančne družbe. V celotni strukturi dolga predstavlja dolgoročni dolg kapitalsko nepovezanih družb 63,5%, kratkoročni pa 24,3% celotne vrednosti.

METODOLOŠKA POJASNILA

1. OCENA REINVESTIRANIH DOBIČKOV

Podatki o reinvestiranih dobičkih za leto 2009 še niso na voljo, zato je v mesečne podatke vključena ocena (od triletnega mesečnega povprečja dejanskih podatkov o celotnih dobičkih, zmanjšanih za izredne dobičke (vir so letna poročila o naložbah), se odšteva dividende in drugi dobički, izplačani v tekočem mesecu).

2. STATISTIČNA OBRAVNAVA MEDNARODNIH DENARNIH REZERV ob vstopu Slovenije v Evro območje

Z vstopom v Ekonomsko in monetarno unijo se je Slovenija uvrstila med države, ki nimajo svoje lastne monetarne politike, temveč so udeležene v skupni monetarni politiki držav članic. Banka Slovenije je postala ena izmed članic Evropskega sistema centralnih bank, ki s svojim deležem nacionalnih mednarodnih denarnih rezerv prispeva k skupnim mednarodnim denarnim rezervam Ekonomske in monetarne unije.

V primerjavi s stanjem pred 1.1.2007 se je statistična obravnava mednarodnih denarnih rezerv v pogojih evra kot nacionalne valute spremenila. Slovenija po tem datumu med mednarodnimi denarnimi rezervami poleg monetarnega zlata, rezervne tranše ter SDR prikazuje le tisti del prvovrstnih deviznih rezerv, ki je nominiran v ne-evro valuti in plasiran v ne-EMU države. Tak koncept mednarodnih denarnih rezerv imajo tudi vse ostale države članice EMU.

Uvedba evra je v začetku leta 2007 pomenila približno 85% zmanjšanje obsega mednarodnih denarnih rezerv Banke Slovenije v primerjavi s stanjem pred tem. To 85% zmanjšanje pomeni le prerazporeditev iz statistično definirane instrumenta mednarodnih denarnih rezerv na ustrezne druge instrumente (gotovina in vloge ter vrednostni papirji) v okviru finančnega računa.

Pri ostalih državah članicah je ob uvedbi evra prav tako opazen padec obsega mednarodnih denarnih rezerv. V povprečju so se starim državam članicam EMU rezerve zmanjšale za dobrih 30%, kar pomeni, da so imele na točki uvedbe evra 30% rezervnih imetij takih, ki so bila bodisi nominirana v valutah, ki jih je nasledil evro, bodisi v finančnih instrumentih izdajateljev rezidentov EMU območja.

Zaradi zgoraj navedenega so opravljene naslednje metodološke spremembe:

POSTAVKA TERJATVE / MEDNARODNE REZERVE (izključitev naložb v državah članicah EMU in naložb v ostalih državah, če so v EUR - s 01.01.2007)

Ta del podatkov se prenese v postavke TERJATVE/NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE/BANKA SLOVENIJE oz. OSTALE NALOŽBE/GOTOVINA IN VLOGE/BANKA SLOVENIJE.

POSTAVKA TERJATVE/NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE/BANKA SLOVENIJE (vključitev naložb v vrednostne papirje držav članic EMU in naložb v vrednostne papirje ostalih držav, če so izdani v EUR - s 01.01.2007)

Ta del podatkov se prenese iz postavke MEDNARODNE REZERVE.

POSTAVKA TERJATVE/ OSTALE NALOŽBE/ GOTOVINA IN VLOGE/ BANKA SLOVENIJE (vključitev naložb v državah članicah EMU in naložb v ostalih državah, če so v EUR - s 01.01.2007)

Ta del podatkov se prenese iz postavke MEDNARODNE REZERVE.

STANJE MEDNARODNIH NALOŽB

Serija podatkov stanja mednarodnih naložb se je z uvedbo evra v letu 2007 metodološko prelomila na imetjih v postavki mednarodne denarne rezerve, ter postavkah ostalih imetij. Med slednje se uvrščajo vsa imetja Banke Slovenije, ki so bila v predhodnih obdobjih razvrščena v mednarodne denarne rezerve in so nominirana v EUR valuti ali pa so terjatev do izdajateljev iz območja EMU.

3. POZICIJA BANKE SLOVENIJE DO EVROSISTEMA

POSTAVKA OBVEZNOSTI/ GOTOVINA IN VLOGE/ BANKA SLOVENIJE (vključitev pozicije BS do Evrosistema s 01.01.2007)

Z letom 2007 je v PLAČILNO BILANCO, STANJE MEDNARODNIH NALOŽB IN ZUNANJI DOLG po priporočilih ECB vključen račun Banke Slovenije 188000 oz. 188001 (pozicija BS do Evrosistema), ki prikazuje neto rezultat med prilivi in odlivi zaradi negotovinskega plačevanja v evrih preko sistema TARGET in STEP2.

4. OCENA PROTIPOSTAVKE GOTOVINSKIH TRANSAKCIJ Z NEREZIDENTI IZ NASLOVA POTOVANJ IN DOHODKOV OD DELA

Z vstopom v EMU je bilo potrebno spremeniti metodologijo zajema oziroma ocenjevanja podatkov iz naslova gotovinskih transakcij z nerezidenti, ki so del postavk tekočega računa v kapitalnem računu pa viri podatkov od 2007 zaradi uvedbe skupne valute niso več vsebovali teh transakcij. Gotovina prebivalstva se sedaj ocenjuje kot vsota razlik med gotovinskimi prilivi in odlivi iz naslova turizma (celoten turizem zmanjšan za negotovinski del (kreditne kartice, organizirana potovanja s strani potovalnih agencij)) in gotovinskimi prilivi in odlivi iz naslova dohodkov od dela.

5. SPREMEMBE V LETU 2008:

V skladu s predhodnimi najjavami oz. obrazložitvami vzrokov neizogibne menjave načina zajema vira podatkov (prehod na direktno poročanje; glej metodološka pojasnila št. 6) so bili v februarju 2009 podatki za leto 2008 ponovno preračunani. Gre predvsem za spremembe pri začasnih letnih podatkih blagovne menjave ter za menjavo vira za postavke storitvene (brez potovanj) in transferne menjave - t.i. poročilo BST je zamenjalo podatke plačilnega prometa bank. Novi način zajema omogoča zbiranje podatkov o storitvah po obračunskem principu (osnova so izdane/prejete fakture in ne plačila), zato je prišlo v storitveni in transferni bilanci v tem pogledu do metodološkega preloma serije, medtem ko so nominalne spremembe manj opazne.

NOV VIR – MESEČNO POROČILO O NEPOSREDNIH NALOŽBAH – SN-T

Z januarjem 2008 je za postavko neposredne naložbe (vključno s postavkami povezanimi z dohodki od neposrednih naložb) uveden nov sistem mesečnega poročanja – poročilo SN-T. Na poročilu se poročajo transakcije po obračunskem sistemu, in sicer: povečanje/zmanjšanje deleža neposredne naložbe in izplačane dividende.

NOV VIR – MESEČNO POROČILO O STORITVENI MENJAVI IN DELU BLAGOVNE MENJAVE TER O TEKOČIH/KAPITALSKIH TRANSFERIH Z NEREZIDENTI – BST

Z januarjem 2008 je za postavko storitvene (brez potovanj) in transferne menjave uveden nov sistem mesečnega poročanja – poročilo BST. Na poročilu se poročajo transakcije po obračunskem sistemu.

6. SPREMEMBE V LETU 2009:

Četrtni podatki statistike finančnih računov se uporabljajo kot vir za postavko finančni derivativi za vse sektorje razen za centralno banko (od 2009 dalje). Z revizijo plačilne bilance se uporabljajo od leta 2007 dalje.

7. Nacionalna plačilna bilanca v pogojih monetarne unije – sistem direktnega poročanja

Banka Slovenije je v letu 2009 (ob reviziji podatkov za 2007 in 2008) zaključila proces uvajanja sistema direktnega poročanja v plačilni bilanci, kar ji je narekovala evropska zakonodaja, še zlasti pa delovanje Uredbe EC 2560/2001 o čezmejnih plačilih. Sistem direktnega poročanja zato nadomešča podatke, ki so prvotno temeljili na podatkih plačilnega prometa s tujino preko domačih poslovnih bank in podatke o plačilih preko računov v tujini. Po 1.1.2009 je zaradi delovanja enotnega sistema plačilnega prometa v evrih (SEPA) mogoče pridobiti ustrezne podatke za plačilno bilančno statistiko le še za posamična plačila, višja od 50.000 evrov. Podatki plačilnega prometa s tujino, ki se nad pragom poročanja še vedno zbirajo služijo le za kontrolne namene in osveževanje nabora direktnih poročevalcev.

Sistem direktnega poročanja temelji na naslednjih sklopih poročil:

- blagovna menjava (podatki intra in ekstrastata),
- izvoz in uvoz storitev (za potovanja so vir podatki anket SURS od 2005 dalje),
- tekoči in kapitalski transferi (poročilo BST ter direktni vir MF za transfere z Evropskim proračunom)
- dolžniški in lastniški vrednostni papirji ter dohodki teh instrumentov (podatki KDD – od septembra 2003 dalje, poročilo VRP-od septembra 2003, DVP- od januarja 2007 ter SN – od januarja 2008 dalje)
- neposredne naložbe- lastniški kapital (poročilo SN od januarja 2008 dalje),
- posojila in ostali dolžniški instrumenti (poročilo KRK od januarja 2007 dalje, poročilo PORFI za bančni sektor- od januarja 2005 dalje),
- kratkoročni komercialni krediti (poročilo SKV od 2002 dalje),
- mednarodne denarne rezerve in ostale postavke plačilne bilance sektorja centralna banka,
- finančni derivativi Banke Slovenije
- finančni derivativi ostalih sektorjev (iz četrtnih poročil za namene statistike finančnega računa).